SAMORZĄDOWY ŻŁOBEK W KOSTOMŁOTACH DRUGICH
26-085 Miedziana Góra
Kostomłoty Drugie, ul. Kielecka 9
tel. 41/303 16 53, 41/303 17 00, fax 41/303 21 68
REGON: 387634644 NIP: 9592038081

Standardy jakości opieki dla dzieci do 3 lat w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

Spis treści

Spis treści 2
Wprowadzenie 3
Obszar: Organizacja – podstawowe warunki opieki 5
Obszar: Bezpieczeństwo i zdrowie 9
Obszar: Adaptacja w żłobku i sytuacje przejścia w placówce 13
Obszar: Sytuacje codzienne – żywienie 18
Obszar: Sytuacje codzienne – odpoczynek 21
Obszar: Sytuacje codzienne – czynności opiekuńczo – higieniczne 22
Obszar: Edukacja i rozwój dziecka 27
Obszar: Infrastruktura i przestrzeń 32
Obszar: Niepełnosprawność i specjalne potrzeby dzieci 38
Obszar: Rodzina 40
Obszar: Personel – kwalifikacje, kompetencje i rozwój zawodowy 43
Obszar: Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego 48
Obszar: Procedury dotyczące bezpieczeństwa dzieci podczas ich pobytu w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich 50
Załączniki 53

Wprowadzenie

Dlaczego jakość jest ważna w opiece nad małymi dziećmi?

Wczesne dzieciństwo to kluczowy okres w życiu człowieka determinujący jego późniejsze możliwości edukacyjne, zawodowe i życiowe. Najmłodsze dzieci są szczególną grupą społeczną. Na tym etapie ich życia zachodzą zasadnicze procesy rozwojowe oraz kształtują się podstawowe kompetencje emocjonalne, społeczne i poznawcze, dlatego też potrzebują one odpowiedniego wsparcia oraz dobrego środowiska do rozwoju i uczenia się.

Uzupełniając podstawową rolę jaką pełni rodzina, wczesna opieka i edukacja wysokiej jakości stwarza wszystkim dzieciom odpowiednie warunki rozwoju ich potencjału życiowego oraz ma głęboki i długotrwały wpływ na ich funkcjonowanie. Daje dzieciom poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa i akceptacji, rozwija ciekawość świata, wspiera chęć uczenia się, ma wpływ na umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych, kształtuje umiejętności radzenia sobie w nowych warunkach, rozwija zachowania prozdrowotne, zapewnia optymalne dorastanie. Jest fundamentem umożliwiającym pomyślny przebieg uczenia się przez całe życie, jednym z kluczowych elementów integracji społecznej, ściśle powiązanej z polityką równych szans, skuteczną strategią prewencji społecznej oraz czynnikiem zwiększającym szanse na zatrudnienie (Komisja Europejska, 2011; EACEA, Eurydice, 2009, Strategia Europa 2020r.).

Wczesna opieka i edukacja dobrej jakości jest również skutecznym środkiem polityki prorodzinnej, ponieważ wspiera rodziny z małymi dziećmi i umożliwia rodzicom lepsze godzenie obowiązków rodzinnych i zawodowych, zwiększając ich szanse zatrudnienia.

Korzyści z wczesnej opieki i edukacji dobrej jakości są więc długofalowe i mają charakter zarówno edukacyjny, społeczny oraz ekonomiczny.

Co to są standardy?

Ważnym etapem budowania i rozwijania jakości opieki dla dzieci do lat 3 jest określenie wymogów (standardów), jakie stawiane są placówkom realizującym opiekę nad najmłodszymi dziećmi. Standardy są granicą jakości, mają za zadanie zapewnić wszystkim dzieciom w powyższych placówkach właściwą opiekę fizyczną, psychiczną i zdrowotną oraz odpowiednią do wieku edukację.

Po co są standardy?

Standardy pozwalają zrozumieć, czym jest jakość w systemie opieki nad dziećmi do lat 3. Definiują i opisują, w oparciu o wiedzę o rozwoju małych dzieci, w jaki sposób ma być organizowana i sprawowana nad nimi dobrej jakości opieka.

Standardy przekazują również informację osobom pracującym w placówkach opieki dla dzieci do lat 3, jakie są wobec nich oczekiwania. Dają podstawy do systematycznej ewaluacji i autoewaluacji pracy z rodzinami małych dzieci oraz mogą planować jej rozwój. Zapewniają ramy do monitorowania zgodności działań placówki z podstawowymi przepisami, wymogami i regułami.

Standardy dają także wiedzę rodzicom na temat tego, czym jest jakość i czego mogą oczekiwać od systemu opieki. Dla decydentów i ekspertów standardy są drogowskazem do kolejnych działań i powinny być brane pod uwagę przy decyzjach związanych z rozwijaniem systemu opieki dla dzieci do lat 3.

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I PRACOWNIKOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich" jest dokumentem Żłobka ogólnodostępnym dla personelu Żłobka oraz opiekunów małoletnich.
2. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z opiekunami w danym roku szkolnym (chyba, że ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest również na pierwszym z zebrań odbywającym się po wprowadzeniu zmian).
3. Opiekunka daje rodzicom do podpisania oświadczenie, że zapoznali się ze Standardami. Rodzic w oświadczeniu może zaproponować swoje sugestie. Jeśli takie się pojawią, opiekunka przekazuje je osobie odpowiedzialnej za realizację Standardu. Oświadczenie stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

Obszar: Organizacja – podstawowe warunki opieki

Żłobek powinien w taki sposób organizować swoją pracę, by tworzyć optymalne warunki rozwoju dla małych dzieci, biorąc uwagę wiek dzieci, ich wrażliwość oraz zależność od dorosłych w zakresie zaspokajania odstawowych potrzeb.

Każda placówka funkcjonuje w oparciu o akty prawne oraz dokumenty regulujące podstawowe warunki opieki nad dziećmi. Dokumentacja formalna i merytoryczna żłobka jest podstawą spójności działań całego personelu. Dzięki temu zespół zna cele, zadania oraz ważne dla wszystkich wartości w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną. Dokumenty są też podstawą do rozwijania pracy żłobka.

Z badań wynika, że o jakości opieki nad najmłodszymi dziećmi w bardzo dużym stopniu decydują podstawowe warunki opieki, czyli wielkość grupy, w której dzieci przebywają, stosunek liczby opiekunów do liczby dzieci oraz stałość opiekunów podczas całego pobytu dziecka w żłobku (Bee, 2004). Niewielkie liczebnie grupy, większa liczba opiekunów, zapewnienie stałości, elastyczny rytm dnia – to wszystko zabezpiecza podstawowe potrzeby małych dzieci oraz daje możliwość sprawowania opieki w sposób jak najbardziej zindywidualizowany, dostosowany do każdego dziecka.

Organizacja żłobka powinna również umożliwiać elastyczne godzenie życia rodzinnego i zawodowego. Sprzyja temu badanie potrzeb rodziców związane z czasem ich pracy i wynikające z tego dostosowanie do tych potrzeb – w miarę możliwości – godzin pracy żłobka, przerw urlopowych oraz czasu pobytu dziecka w placówce.

Standard 1

Żłobek funkcjonuje w oparciu o dokumenty i akty prawne regulujące podstawowe warunki opieki nad dziećmi

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Żłobek funkcjonuje w oparciu o statut.

- Placówka posiada zatwierdzony przez właściwy organ prowadzący statut.
- Statut zawiera elementy określone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności:
  - nazwa i miejsce prowadzenia,
  - cele i zadania oraz sposób ich realizacji,
  - warunki przyjmowania dzieci,
  - zasady ustalania opłat za pobyt i wyżywienie, w tym w przypadku nieobecności dziecka,
  - zasady udziału rodziców w zajęciach.

1.2. Placówka posiada niezbędne regulaminy określające organizację pracy placówki.

- Placówka posiada regulamin organizacyjny, zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, który określa organizację wewnętrzną pracy żłobka, w tym, godziny pracy placówki.
- Placówka posiada regulaminy określone prawem dla samodzielnych jednostek organizacyjnych: regulamin pracy, regulamin wynagradzania pracowników, regulamin zamówień publicznych, politykę bezpieczeństwa, kontrolę zarządczą i kodeks etyki.

1.3. Placówka prowadzi dokumentację związaną z opieką nad dziećmi.

- Placówka posiada dokumenty zgłoszeniowe dziecka do placówki.
- Placówka posiada umowy świadczenia usług w opiece nad dzieckiem do lat 3 zawarte z rodzicami.
- Placówka posiada ankietę informacyjną o rozwoju dziecka wypełnioną wspólnie z rodzicem.
- Opiekunowie wypełniają codziennie listy obecności dzieci.
- Opiekunowie prowadzą dokumentację codziennych aktywności grupy dzieci.
- Placówka prowadzi arkusze obserwacji każdego dziecka, aktualizowane minimum raz w roku.
- Placówka posiada upoważnienia do odbioru dziecka, w przypadku gdy odbiera je z placówki inna osoba niż rodzic.
- Placówka posiada zgody (imienne oświadczenia) na wykorzystanie wizerunku dziecka do działań informacyjnych i edukacyjnych.
- Placówka posiada procedury dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia dzieci.
- W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami lub wymagających szczególnej opieki, placówka prowadzi dokumentację dotyczącą indywidualnych procedur pracy z dzieckiem.

Standard 2

Organizacja pracy żłobka uwzględnia wiek i potrzeby rozwojowe dzieci oraz potrzeby rodziców

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Organizacja placówki uwzględnia dbałość o samopoczucie i prawidłowy rozwój dzieci.

- Czas przebywania dziecka w żłobku wynosi do 10 godzin.
- Opiekę nad dziećmi sprawują opiekunowie w liczbie określonej przez obowiązujące przepisy prawa (1 opiekun na 8 dzieci powyżej roku i 1 opiekun

na 5 dzieci poniżej roku i w przypadku, gdy w grupie jest dziecko z niepełnosprawnością).

- W miarę możliwości placówki, liczebność grup jest jak najmniejsza, dla dzieci poniżej roku, nie przekracza 16 dzieci w grupie, a powyżej roku, nie przekracza 18 dzieci.
- Placówka działa w oparciu o zrównoważony rytm dnia, który uwzględnia potrzeby w zakresie odpoczynku, ruchu, zabawy i aktywności: społecznych, emocjonalnych, poznawczych i usamodzielniających dzieci. Rytm dnia jest elastyczny i dopasowany do wieku dzieci oraz ich potrzeb.
- Ramowy rytm dnia jest znany rodzicom i dzieciom, umieszczony na tablicy informacyjnej, na stronie internetowej Zespołu Szkół w Kostomłotach Drugich
- Placówka zapewnia codzienne przebywanie dzieci na świeżym powietrzu, jeśli sprzyjają temu warunki atmosferyczne, z wyłączeniem sytuacji, gdy temperatura spada poniżej minus 5 stopni, wieje silny wiatr, jest upał lub smog.

2.2. Placówka uwzględnia potrzeby rodziców dotyczące podstawowej opieki nad dziećmi.

- Godziny otwarcia placówki, w miarę możliwości, uwzględniają potrzeby rodziców. Żłobek otwarty jest od poniedziałku do piątku, 10 godzin dziennie, w godz. 7.00 - 17.00.
- Żłobek zapewnia całoroczną opiekę nad dziećmi, z wyjątkiem przerw urlopowych ustalonych w placówce. Rodzic informowany jest o dniach wolnych z wyprzedzeniem.
- Placówka posiada aplikację iprzedszkole, która jest formą komunikacji żłobka z rodzicami.

Obszar: Bezpieczeństwo i zdrowie

Żłobek zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki podczas codziennego pobytu dzieci w placówce.
W tym celu personel placówki dba o optymalną organizację pracy (np. poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby osób sprawujących opiekę) i stale monitoruje warunki pobytu dzieci (np. kontrola zabezpieczenia sprzętu i przestrzeni). Personel identyfikuje sytuacje potencjalnie zagrażające bezpieczeństwu dzieci oraz opracowuje odpowiednie procedury bezpieczeństwa (wewnętrzne regulacje), by zapobiegać wypadkom oraz innym sytuacjom niepożądanym.
Regularne szkolenie i badania pracowników (bhp, pierwsza pomoc, badania lekarskie) oraz znajomość procedur zwiększają bezpieczeństwo przebywających w żłobku dzieci i minimalizują wystąpienie sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia dzieci.
Placówka powinna również stwarzać warunki do zachowania higieny i utrzymania czystości pomieszczeń oraz stosować działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji.
Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci jest podstawą budowania zaufania rodziców do placówki, poczucia spokoju i pewności, że ich dziecko przebywa w odpowiednim oraz sprzyjającym ich zdrowiu i rozwojowi miejscu.

Standard 1

Żłobek zapewnia bezpieczeństwo dzieciom w trakcie ich pobytu w placówce

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Placówka posiada procedury bezpieczeństwa, dotyczące postępowania personelu w sytuacjach potencjalnie zagrażających bezpieczeństwu dzieci.

- Pracownicy placówki mają wszelkie niezbędne kwalifikacje zawodowe oraz przeszkolenie z zakresu bhp, ppoż i pierwszej pomocy.
- Placówka posiada wypracowaną procedurę przyprowadzania i odbierania dzieci, zawierającą w szczególności: odbiór przez osoby upoważnione, (imienne oświadczenia), postępowanie w sytuacji wątpliwości co do stanu psychofizycznego rodzica (np. wygląd lub zachowanie wskazujące na stan nietrzeźwości lub stan pod wpływem środków odurzających czy substancji psychotropowych).
- Placówka posiada wypracowaną procedurę dotyczącą wyjść na plac zabaw i poza teren placówki, zawierającą w szczególności: sprawdzanie stanu liczbowego dzieci, sprawdzanie, czy teren placu zabaw jest bezpieczny, sporządzenie karty wycieczki w przypadku wyjścia poza teren żłobka, zebranie zgód rodziców, określenie zakresu obowiązków i liczby opiekunów na grupę dzieci.
- Wszyscy pracownicy są zapoznani z obowiązującymi procedurami, co poświadczają podpisem.

1.2. Placówka posiada odpowiednie zabezpieczenia sprzętu i przestrzeni zapobiegające wypadkom i sytuacjom niepożądanym.

- Przestrzeń w salach jest odpowiednio zabezpieczona, w szczególności: brak dostępu do otwartego okna, kaloryfery posiadające osłony, instalacja elektryczna jest zabezpieczona przed dziećmi i inne, w zależności od potrzeb.
- Zabezpieczenie drzwi zewnętrznych uniemożliwia samowolne wyjście dziecka z budynku oraz wtargnięcie osoby niepowołanej do żłobka.
- Zabawki, sprzęt zabawowy i wszelkie urządzenia spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają niezbędne atesty/certyfikaty.
- Miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości jest zabezpieczone przed dostępem dzieci i we właściwy sposób oznakowane.

1.3. Placówka posiada wypracowane sposoby postępowania podczas zaistnienia wypadków oraz innych sytuacji awaryjnych.

- Personel ma aktualne (uzupełniane raz na dwa lata) przeszkolenie w zakresie udzielania dziecku pierwszej pomocy.
- Apteczka z podstawowymi środkami opatrunkowymi, niezbędnymi środkami do udzielania pierwszej pomocy i instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy jest dostępna dla personelu i regularnie aktualizowana przez osobę wyznaczoną.
- Na terenie placówki jest stale dostępny telefon oraz lista numerów alarmowych i lista numerów kontaktowych do rodziców dzieci.
- Placówka posiada opracowaną procedurę postępowania po zaistnieniu wypadku dziecka, obejmującą w szczególności: udzielenie pomocy przedmedycznej oraz wezwania fachowej pomocy medycznej, powiadomienie rodziców lub innych opiekunów prawnych, sporządzenie notatki i protokołu.
- We wszystkich sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, każdorazowo powiadamia się rodzica lub opiekuna prawnego dziecka oraz wzywa się pogotowie.

Standard 2
Żłobek dba o higieniczne warunki pobytu i zdrowie dzieci

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. W żłobku zapewnia się właściwe warunki higieniczne.

- Personel posiada aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne oraz badania określające zdolność do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez właściwego lekarza medycyny pracy.
- Wszystkie pomieszczenia są regularnie sprzątane.

- Stosowane są środki o szerokim spektrum działania do dezynfekcji rąk, zabawek, małych i dużych powierzchni.
- Pracownicy są zapoznani z kartami charakterystyk substancji niebezpiecznych. Zorganizowane jest pomieszczenie gospodarcze do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego ze zlewem zainstalowanym na wysokości 0,5 metra

2.1. Placówka posiada opracowane procedury postępowań w przypadku zachorowania dziecka.

- Dzieci chore (na choroby zakaźne wieku dziecięcego) nie są w tym dniu przyjmowane do żłobka.
- Pobyt w żłobku dzieci przewlekle chorych jest rozpatrywany indywidualnie, na podstawie zaświadczenia lekarskiego.
- Placówka posiada procedurę postępowania w przypadku zachorowania dziecka podczas pobytu w żłobku, zawierająca w szczególności: zawiadomienie rodzica o chorobie, obowiązek odbioru dziecka przez osobę upoważnioną.
- Opiekunowie nie podają dzieciom lekarstw.
- W przypadku dzieci przewlekle chorych opracowuje się procedurę ewentualnego podawania leku przez pielęgniarkę, po wcześniejszym oświadczeniu rodzica, potwierdzonym przez lekarza prowadzącego wraz ze szczegółową instrukcją.
- W przypadku zachorowania dziecka w czasie jego pobytu w żłobku, dba się o jego samopoczucie psychiczne, np.: choremu dziecku towarzyszy bliski opiekun.
- Rodzice są poinformowani, podczas zapisu dziecka do placówki, o procedurach dotyczących postępowania w przypadku choroby dziecka.

2.2. Dzieci każdego dnia przebywają na świeżym powietrzu.

- Starsze dzieci codziennie, z wyłączeniem sytuacji, gdy temperatura spada poniżej minus 5 stopni, wieje silny wiatr, jest smog, upał lub deszcz, wychodzą na plac zabaw lub na inny teren zielony.

2.3. W placówce prowadzi się działania związane z profilaktyką i promocją zdrowia.

- W placówce, w miarę możliwości, prowadzone są badania przesiewowe, dotyczące oceny prawidłowości rozwoju małych dzieci, za wcześniejszą zgodą rodziców/opiekunów prawnych.

2.4. W żłobku sprawującym opiekę nad więcej niż 20 dzieci, zatrudnia się pielęgniarkę lub położną, do jej zadań należą w szczególności:

- Rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych i pielęgnacyjnych dzieci we współpracy z rodzicami.
- Dokonywanie aktualnej oceny stanu zdrowia dzieci przebywających w żłobku, za wcześniejszą zgodą rodziców/opiekunów prawnych.

- Promowanie zdrowia wśród rodziców, udzielanie im porad w zakresie profilaktyki i pielęgnacji dziecka.
- Współpraca z opiekunami dzieci w żłobku w celu sprawowania właściwej opieki zdrowotnej i pielęgnacyjnej nad dziećmi.
- Współpraca ze specjalistą do spraw żywienia i personelem kuchni w zakresie tworzenia jadłospisów z uwzględnianiem dzieci będących na dietach specjalnych.
- Dbanie o właściwy stan sanitarno-epidemiologiczny placówki poprzez nadzór nad myciem i dezynfekcją pomieszczeń według ustalonych procedur.

2.3. Zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych dzieci

- Żłobek zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- Żłobek, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
- Upublicznienie przez pracownika żłobka wizerunku dziecka utrwalanego w jakikolwiek sposób (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka.

2.4. Zasady dostępu do Internetu

- Z Internetu korzystają opiekunki w celu przeprowadzenia zajęć edukacyjnych.
- Osoba korzystająca z Internetu w miarę potrzeb zapewnia, aby sieć internetowa żłobka była zabezpieczona przed niedozwolonymi treściami.

2.5 Monitoring stosowania standardów

- Osobą odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem jest Komisja ds. monitoringu Standardów Ochrony Małoletnich, w tym pielęgniarka.
- Dyrektor przekazuje informacje prawne oraz kontroluje przestrzeganie ustalonych standardów.

Obszar: Adaptacja w żłobku i sytuacje przejścia w placówce

Pójście do żłobka to ważne wydarzenie w życiu dziecka i jednocześnie duży stres. Na tym etapie rozwoju żadne z umiejętności adaptacyjnych dziecka nie są na tyle ukształtowane, by mogło ono samodzielnie poradzić sobie z tak dużą zmianą.

Zadaniem dorosłych, rodziców i opiekunów, powinno być stworzenie takich warunków, by proces adaptacji przebiegł jak najłagodniej, czyli był stopniowy, rozłożony w czasie oraz dostosowany do indywidualnych potrzeb dziecka.

Podstawowym celem pracy w czasie adaptacji jest umożliwienie dziecku zdobycia zaufania do nowego otoczenia oraz zbudowanie więzi z opiekunem, który prowadzi proces jego adaptacji. Jest to możliwe, jeśli w poznawaniu żłobka towarzyszy dziecku rodzic, ponieważ dzięki temu dziecko czuje się bezpiecznie i jest otwarte na nowe doświadczenia i kontakt z nowymi ludźmi.

W czasie całego okresu adaptacji należy szczególnie dbać o poczucie bezpieczeństwa i komfort adaptujących się dzieci. Pomaga w tym, m.in. ograniczenie nowości i zmian w ciągu dnia, wprowadzenie rytuałów oraz uwzględnianie przyzwyczajeń i nawyków dziecka związanych z sytuacjami codziennymi, tak by zbliżyć opiekę w żłobku do opieki domowej.

Przebieg i poziom przystosowania wpływa na odczuwaną przez dziecko jakość życia w nowym miejscu i poziom satysfakcji z kontaktów z otoczeniem. Pomyślna adaptacja jest podstawą późniejszego dobrego funkcjonowania dziecka w placówce oraz ma bardzo duże znaczenie dla przyszłych, społecznych doświadczeń dziecka.

Gdy dzieci zaczynają uczęszczać regularnie do żłobka, muszą radzić sobie codziennie z wieloma zmianami. Zmiany te, zwane sytuacjami przejścia, to: poranne powitanie ze żłobkiem i pożegnanie z rodzicami, zmiany opiekunów, pomieszczeń i aktywności w ciągu dnia oraz popołudniowe pożegnanie ze żłobkiem i powrót do domu. Sytuacje przejścia mogą być trudne dla małego dziecko, gdyż naruszają silną, podstawową w tym wieku, potrzebę bezpieczeństwa i stałości. Opiekun pełni rolę łącznika pomiędzy domem a żłobkiem, czy sytuacją znaną a nową w żłobku, z którą dziecko musi sobie poradzić. Szczególnego wsparcia potrzebują wówczas dzieci chodzące do żłobka od niedawna oraz dzieci po dłuższej nieobecności
w placówce, np. z powodu choroby.

Ważnym zadaniem placówki jest również przygotowanie dzieci do kolejnego przejścia, czyli pójścia do przedszkola. Opiekunowie, poprzez codzienną pracę z dziećmi oraz współpracę z rodzicami, wspierają ich kompetencje, które pomogą im w udanym starcie przedszkolnym, np. rozwój samodzielności, budowanie pozytywnego i realnego obrazu przedszkola.

Wsparcie dzieci w sytuacjach przejścia zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz rozwija ich umiejętności adaptowania się do zmieniających się warunków, co stanowi jedną z kluczowych kompetencji nabytych w dzieciństwie.

Standard 1

Żłobek zapewnia stopniową i indywidualną adaptację dziecka, prowadzoną w ścisłej współpracy z rodzicami

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Adaptacja dziecka w placówce odbywa się w oparciu o opracowany program adaptacyjny.

- Placówka posiada program adaptacyjny.
- Program adaptacyjny żłobka jest oparty na aktualnej wiedzy dotyczącej psychologii i pedagogiki małego dziecka.
- Program adaptacyjny zawiera procedury, które zapewniają stopniową i łagodną adaptację w żłobku.
- Program adaptacyjny jest opracowany pisemnie, wszyscy pracownicy żłobka rozumieją i akceptują jego założenia.
- Program adaptacyjny jest dostępny dla rodziców.

1.2. Adaptacja jest prowadzona w ścisłej współpracy z rodzicami dziecka.

- Dyrekcja żłobka przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do żłobka przekazuje rodzicom potrzebne informacje na temat funkcjonowania placówki oraz umożliwia poznanie przyszłych opiekunów dziecka.
- Opiekunowie wprowadzają rodziców w założenia i przebieg programu adaptacyjnego oraz rolę rodziców w tym okresie.
- Opiekunowie umożliwiają rodzicom zapoznanie się z przestrzenią żłobka i pomieszczeniami, z których korzysta grupa dziecka.
- Opiekunowie zbierają informacje od rodziców na temat rozwoju dziecka, jego przyzwyczajeń i potrzeb dotyczących sytuacji dnia codziennego oraz ich priorytetów wychowawczych np. poprzez ankietę informacyjną, rozmowę indywidualną.
- Żłobek umożliwia rodzicom towarzyszenie dziecku podczas procesu adaptacji: przy poznawaniu nowego otoczenia i nawiązywaniu więzi z opiekunem.

1.3. Adaptacja jest prowadzona indywidualnie, zgodnie z potrzebami każdego dziecka.

- Poprzez odpowiednią organizację pracy w placówce dba się, by w okresie adaptacji, nie było zbyt dużo dzieci adaptujących się w tym samym czasie, np. w pierwszych dniach dzieci dzieli się na mniejsze grupy i wyznacza się godziny, w których dzieci przychodzą wraz z rodzicami.
- Proces adaptacji jednego dziecka prowadzi ten sam opiekun, który jest dostępny dla dziecka i ściśle współpracuje z jego rodziną.
- Adaptacja dziecka w placówce rozpoczyna się od udziału wraz z rodzicem w krótkich spotkaniach adaptacyjnych, podczas których opiekun buduje kontakt z dzieckiem i stopniowo przejmuje opiekę od rodzica.

- Opiekun po spotkaniach adaptacyjnych, na podstawie obserwacji, podejmuje decyzję o przebiegu dalszej adaptacji dziecka.
- Opiekun zachęca rodziców, by na początku dziecko przebywało krócej w żłobku i stopniowo jego pobyt był wydłużany.
- Opiekun i rodzic codziennie wymieniają informacje na temat samopoczucia dziecka i jego funkcjonowania w żłobku i w domu, np. co jadło, jak się bawiło.

1.4. Opiekunowie stopniowo wprowadzają dzieci w funkcjonowanie grupy.

- Grupę prowadzą stali opiekunowie, minimalizuje się udział nieznanych dzieciom osób (zastępstwa, zajęcia dodatkowe).
- W czasie adaptacji dzieci na początku przebywają tylko w swoich salach i stopniowo są zapoznawane z innymi pomieszczeniami.
- Opiekunowie stopniowo zapoznają dzieci z rytmem dnia oraz z zasadami i rytuałami grupowymi.
- Opiekunowie uwzględniają przyzwyczajenia i nawyki dzieci związane z sytuacjami codziennymi (np. pory snu, pory posiłków) i stopniowo w ciągu roku uczą dzieci wspólnego rytmu funkcjonowania.
- Opiekun prowadzący adaptację, stopniowo wspiera dziecko w nawiązywaniu kontaktów z pozostałymi opiekunami i innymi dziećmi w grupie.

Standard 2

Żłobek wspiera dzieci w codziennym radzeniu sobie ze zmianami

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Opiekunowie pomagają dzieciom w codziennych przejściach z domu rodzinnego do żłobka oraz ze żłobka do domu.

- Placówka zapewnia odpowiednią liczbę personelu, tak by opiekun mógł osobiście przywitać się z dzieckiem i jego rodziną i towarzyszyć dziecku w pożegnaniach z rodzicem.
- Znany dziecku opiekun każdego dnia wita dziecko, nawiązując z nim ciepły kontakt: uśmiecha się, zwraca się do niego po imieniu.
- Powitaniu dziecka i pożegnaniu z rodzicem towarzyszy atmosfera spokoju oraz braku pośpiechu ze strony rodzica i opiekuna.
- Opiekun codziennie przy powitaniu i pożegnaniu ze żłobkiem krótko rozmawia z rodzicem o dziecku.

- Znany dziecku opiekun zawsze towarzyszy dziecku w czasie rozstania z rodzicem i przejmuje bezpośrednio od niego opiekę.
- Opiekun ułatwia dziecku codzienne rozstanie się z rodzicem, wprowadzając różne rytuały (np. machanie przez okno)
- Dzieci stopniowo rozstają się z rodzicem, a czas i forma towarzyszenia rodzica dostosowana jest do samopoczucia i możliwości rozwojowych oraz stopnia adaptacji dziecka, np. rodzic może pobyć z dzieckiem w szatni.
- Opiekunowie wspierają rodziców, którzy mają trudności z rozstaniem z dzieckiem, np. wspólnie ustalają czas i sposób porannych rozstań , informują telefonicznie o samopoczuciu dziecka.
- Opiekunowie codziennie organizują wspólne powitanie dzieci w grupie.
- Opiekunowie stosują rytuały pomagające dzieciom w popołudniowym pożegnaniu ze żłobkiem, np. osobiste pożegnanie, pomachanie.
- Żłobek aranżuje przestrzeń tak, by sprzyjała codziennym powitaniom i pożegnaniom, np. wygodne miejsce dla rodziców w szatni lub w sali, przewijak.

2.2. Opiekunowie dbają, aby zmiana opiekunów w ciągu dnia była dla dzieci stopniowa.

- Opiekun zawsze uprzedza dzieci wcześniej, że wyjdzie i kto przyjdzie w jego zastępstwie.
- Opiekun zawsze żegna się z dziećmi i mówi, kiedy znowu przyjdzie.

2.3. Opiekunowie ułatwiają dzieciom przejścia związane ze zmianą aktywności i zmianą pomieszczeń.

- Opiekunowie zawsze uprzedzają dzieci o zmianie aktywności w ciągu dnia, np. mówiąc dzieciom, co się za chwilę wydarzy, czy pokazując dzieciom zobrazowany rytm dnia.
- Opiekunowie umożliwiają dzieciom wcześniejsze poznanie nowych dla nich pomieszczeń w towarzystwie znanego im opiekuna.
- Opiekunowie uprzedzają dzieci o przejściu do innego pomieszczenia.

2.4. Podczas dłuższej nieobecności dziecka (np. choroba) opiekunowie dbają o zachowanie bliskiej relacji z dzieckiem i jego rodziną.

- Opiekun zachęca do przynoszenia obiektów zastępczych, a także ulubionych zabawek czy książeczek z domu oraz wykorzystuje je w czasie zabawy z dzieckiem.

Standard 3

Żłobek przygotowuje dzieci do przedszkola

Opisy standardu i wskaźniki:

3.1. Opiekunowie budują pozytywny i realny obraz przedszkola.

- Opiekunowie opowiadają i czytają dzieciom książeczki o przedszkolu.
- W miarę możliwości, opiekunowie organizują odwiedziny w pobliskim przedszkolu, gdzie dzieci poznają plac zabaw przedszkolny, budynek, salę.

3.2. Opiekunowie współpracują z rodzicami w obszarze przygotowania dzieci do przedszkola.

- Opiekunowie przygotowują i przekazują rodzicom wnioski z obserwacji rozwoju ich dziecka w żłobku, np. poprzez spotkanie lub informację pisemną.
- Opiekunowie zachęcają rodziców do odwiedzenia przyszłego przedszkola dziecka i skorzystania z dostępnych form adaptacji w wybranej placówce.

3.3. Opiekunowie pomagają dzieciom pożegnać się ze żłobkiem.

- Opiekunowie uprzedzają dzieci, że niedługo przestaną chodzić do żłobka i przejdą do przedszkola, wspierają dzieci w radzeniu sobie z różnymi emocjami oraz wzmacniają pozytywne nastawienie dzieci do zmiany.
- Opiekunowie organizują uroczyste pożegnania z dziećmi i z rodzicami.

Obszar: Sytuacje codzienne–żywienie, odpoczynek, czynności opiekuńczo – higieniczne

Sytuacje codzienne (m.in. posiłki, odpoczynek, czynności opiekuńczo-higieniczne) zajmują znaczną część dnia małych dzieci. W codzienności zaspakajane są najważniejsze w tym wieku potrzeby: potrzeby cielesne i potrzeby emocjonalne. We wczesnym dzieciństwie potrzeby te są ze sobą ściśle związane, dlatego opieka nad małym dzieckiem powinna być oparta na bliskiej, empatycznej relacji.

Pełne troski zaangażowanie dorosłych w sytuacje codzienne jest jednocześnie jednym z podstawowych sposobów budowania relacji i wyrażania bliskości pomiędzy opiekunem a dzieckiem.

Dla małych dzieci sytuacje codzienne są najbliższe ich doświadczeniu, a zarazem bardzo uczące. Przejście od zwykłych czynności do zabawy i eksperymentowania jest płynne i uruchamia u dzieci pragnienie odkrywania, pomaga głębiej poznać rzeczy i zjawiska.

Codzienność to również najlepsza okazja do rozwijania samodzielności i kształtowania poczucia kompetencji. Małe dzieci stopniowo przechodzą od pełnej zależności od dorosłego do samodzielnego dbania o siebie, ale jest to proces powolny i długotrwały. Sprawna samoobsługa wiąże się z dojrzałością systemu nerwowego, wieloma umiejętnościami poznawczymi oraz motorycznymi, które dziecko nabywa stopniowo, we własnym, indywidualnym tempie. Rolą dorosłych jest pomóc dziecku nauczyć się troszczyć o siebie; dbać o to, aby dzieci miały okazję do uczenia się rozumienia sygnałów z własnego ciała i sposobów ich zaspakajania. Opiekunowie umożliwiają dzieciom rozwijanie ich samoświadomości, zachęcają do samodzielności i zaradności.

Organizacja przebiegu dnia w placówce musi uwzględniać szacunek dla różnic w zaspokajaniu, u dzieci przebywających razem w grupie, potrzeb pokarmowych i odpoczynku, w załatwianiu potrzeb fizjologicznych, co wiąże się z elastycznością na poziomie organizacji pracy placówki. Uwzględnienie indywidualnych potrzeb każdego dziecka to jeden z najważniejszych wyznaczników jakości pracy pedagogicznej.

Obszar: Sytuacje codzienne–żywienie

Standard 1

1.1. Opiekunowie rozwijają samodzielność i relacje społeczne dzieci podczas posiłku.

- Opiekunowie stopniowo uczą dzieci samodzielnego jedzenia, biorąc pod uwagę poziom umiejętności i gotowości dziecka.
- Opiekunowie akceptują każdą formę spożywania posiłku przez dzieci: karmienie piersią, butelka, jedzenie rękoma, sztućcami.
- Opiekunowie w taki sposób aranżują strefę posiłku, aby wspierała samodzielność dzieci np. stoły, krzesełka, szafki są dostosowane do wzrostu

dzieci, zapewniają odpowiednią liczbę sztućców i naczyń, dostosowanych wielkością i kształtem do umiejętności dzieci.

- Opiekunowie w taki sposób aranżują układ stolików podczas posiłku, aby sprzyjał wspólnotowości i społecznym relacjom (np. możliwość rozmowy, wzajemnej pomocy).
- Opiekunowie uczą dzieci podstawowych zasad zachowania przy stole np. jemy przy stolikach, nie zabieramy sobie jedzenia, czekamy na swoją kolej.
- Opiekunowie wprowadzają podstawowe zwroty grzecznościowe, głównie poprzez modelowanie: *proszę, dziękuję, smacznego.*

Standard 2

W żłobku, w porozumieniu z rodzicami, dba się o zrównoważone i zdrowe żywienie dzieci

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Żywienie w żłobku jest zgodne z aktualną wiedzą dotyczącą norm żywienia małych dzieci.

- Podstawą do planowania posiłków dla danej grupy wiekowej są aktualne normy żywieniowe opracowane przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.

2.2. Żłobek zapewnia odpowiednią organizację żywienia.

- W żłobku oferuje się dzieciom cztery posiłki o regularnych porach.
- W żłobku różnicuje się jadłospis z uwzględnieniem danej grupy wiekowej ze względu na odmienne potrzeby dietetyczne: dla dzieci młodszych do pierwszego roku życia (zazwyczaj dieta indywidualna) i dzieci starszych.
- W żłobku uwzględnia się przy komponowaniu posiłków normy kalorii, składniki pokarmowe oraz zalecenia dotyczące żywienia dzieci zdrowych w wieku niemowlęcym i dla grupy wiekowej do 3 roku życia (Załącznik „Zalecenia dietetyczne").

2.3. W placówce dostępne są diety podstawowe i eliminacyjne.

- W żłobku dzieci zdrowe otrzymują żywienie z diety podstawowej.
- W przypadku zgłoszonego problemu żywieniowego pracownik placówki kontaktuje się z rodzicami w celu przeprowadzenia wywiadu żywieniowego, zawierającego w szczególności: podstawowe dane dziecka i rodziny (imię, nazwisko, wiek,), data rozmowy, dane rodzica (imię, nazwisko, nr telefonu), jednostka chorobowa dziecka bądź przypuszczenie występowania choroby (gdy dziecko nie ma jeszcze wykonanych badań), produkty przeciwwskazane, produkty mogące pojawić się w diecie dziecka. Diety będą stosowane na podstawie zaświadczenia lekarskiego.
- Intendent na podstawie przeprowadzonego wywiadu, zaświadczenia lekarskiego proponuje możliwą dietę do realizacji w ramach żywienia zbiorowego (dieta eliminacyjna, rotacyjna np. poprzez wprowadzenie jednego produktu alergizującego raz na trzy dni).

- Żłobek udostępnia tygodniowy jadłospis oraz informuje rodziców o stosowanych zamiennikach wprowadzonych do menu dziecka.
- W przypadku braku możliwości zapewnienia całkowitej eliminacji zakazanych produktów żłobek umożliwia rodzicom przynoszenie własnych posiłków bądź produktów, hermetycznie zamkniętych.

2.4. Placówka zapewnia warunki do karmienia mlekiem matki.

- W placówce jest stworzona możliwość karmienia piersią lub odciągnięcia pokarmu przez matkę w warunkach zapewniających intymność.
- W placówce zapewnia się właściwe warunki do przechowywania i podawania mleka matki dzieciom, które są w taki sposób karmione.

2.5. Opiekunowie dbają o to, by dzieci miały stały i swobodny dostęp do napojów.

- Napoje oraz kubeczki (butelki) wystawione są w miejscu widocznym i dostępnym dla dzieci, na wysokości ich wzroku.
- Opiekunowie kilka razy w ciągu dnia przypominają o napojach i proponują dzieciom coś do picia.
- W czasie upałów dzieci mają dostęp do napojów również na placu zabaw dzieci oraz podczas spacerów.

2.6. Żłobek współpracuje z rodzicami w zakresie żywienia dzieci w placówce.

- Personel przy zapisie do żłobka informuje rodziców o głównych zasadach żywienia w placówce.
- W żłobku zbiera się informacje od rodziców na temat potrzeb i preferencji żywieniowych dzieci oraz ewentualnych nietolerancji pokarmowych i alergii pokarmowych poprzez: wstępny wywiad opiekuna z rodzicem, a w przypadku problemów żywieniowych pogłębiony wywiad żywieniowy dietetyka/intendenta z rodzicem.
- Żłobek udostępnia rodzicom aktualny jadłospis dla dzieci zdrowych poprzez np. wywieszenie na tablicy ogłoszeń.
- Żłobek przekazuje rodzicom różne materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące prawidłowego sposobu żywienia (m.in. harmonogram rozszerzenia diety dziecka do 1 roku o produkty stałe).
- Opiekunowie codziennie informują rodziców, co i ile zjadło dziecko w żłobku, poprzez np. rozmowę przy odbiorze lub krótką informację pisemną.
- Żłobek umożliwia rodzicom kontakt z intendentem lub dietetykiem, by wesprzeć rodziców w prawidłowym żywieniu dzieci zdrowych, np. poprzez spotkanie indywidualne.

2.7. Żłobek promuje zdrowe odżywianie i kształtuje zdrowe nawyki żywieniowe u dzieci.

- Żłobek zapewnia dzieciom zdrowe posiłki.
- Żłobek prowadzi zajęcia edukacyjne dla najstarszych dzieci dotyczące zdrowego żywienia poprzez, np. zabawy i warsztaty kulinarne.

- W żłobku podczas imprez i uroczystości dla dzieci i rodziców promuje się zdrowe wypieki i słodycze, a unika się gotowych wysoko przetworzonych produktów cukierniczych.

Zalecana literatura:

- Weker H., Barańska M. *Żywienie niemowląt i małych dzieci. Zasady postępowania w żywieniu zbiorowym*. Warszawa: Instytut Matki i Dziecka 2014.
- Weker H., Barańska M., Strucińska M. *Poradnik żywienia dziecka w wieku od 1. do 3. roku życia. Praktyczne zastosowanie Norm Żywienia opracowanych przez Grupę Ekspertów w 2012.* Warszawa: Zakład Żywienia, Instytut Matki i Dziecka 2012.
- Jarosz M. *Normy żywienia dla populacji Polski*. Warszawa: Instytut Żywności i Żywienia 2017

Obszar: Sytuacje codzienne – odpoczynek

Standard 1

Żłobek stwarza dzieciom odpowiednie warunki do snu i innych form odpoczynku, które są zgodne z ich aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Opiekunowie mają wiedzę o potrzebach i przyzwyczajeniach każdego dziecka w zakresie snu i innych form odpoczynku.

- Opiekunowie co najmniej raz w roku zbierają informacje od rodziców i dzieci (w zależności od ich wieku) na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń w zakresie snu i odpoczynku.
- Opiekunowie prowadzą systematyczną obserwację dzieci w zakresie indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń w kwestii snu i odpoczynku.

1.2. Opiekunowie organizują dla dzieci różne formy odpoczynku i relaksu.

- W placówce istnieje cały zakres różnorodnych form odpoczynku i relaksu dla dzieci podczas ich pobytu w sali i na dworze, np. sen, leżenie, masaże, słuchanie bajek, oglądanie książeczek, zabawa, relaks przy muzyce, ruch, wycofanie się, przebywanie na dworze, spacery.
- Opiekunowie znają różne potrzeby dzieci i dostosowują do tego formy odpoczynku i relaksu – np. wycofanie się, odprężenie, sen.
- Opiekunowie dbają, aby w planie dnia zachować równowagę pomiędzy aktywnością, zabawą dzieci a możliwością wycofania się, odpoczynkiem.
- Opiekunowie codziennie przebywają z dziećmi na świeżym powietrzu, uwzględniając warunki pogodowe (nie wychodzą w czasie silnego wiatru, upału, smogu, temperatury poniżej minus 5 stopni).

1.3. Opiekunowie dbają o spokojną i bezpieczną atmosferę podczas zasypiania, snu i wybudzania się dzieci.

- Opiekunowie w czasie sytuacji zasypiania, snu i wybudzania dzieci są spokojni, rozluźnieni i nie spieszą się.
- W czasie zasypiania dziecku towarzyszy znany opiekun.
- W sytuacji nieobecności znanego opiekuna, inne osoby mają możliwość korzystania z informacji dotyczących przyzwyczajeń dziecka w kwestii snu, np. gdzie dziecko śpi, jakich ma sąsiadów podczas drzemki i jakie są jego rytuały z nią związane.
- Opiekunowie dbają o to, żeby dzieci spały w znanym sobie miejscu, w którym czują się bezpiecznie.

- Opiekunowie tworzą dzieciom odpowiednie warunki do samodzielnego przygotowania się do snu, dają możliwość rozbierania się i ubierania w swoim

Obszar: Sytuacje codzienne – czynności opiekuńczo – higieniczne

Standard 1

Personel wykonuje czynności opiekuńczo-higieniczne z szacunkiem dla dziecka, budując z nim relację

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.2. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

1.3. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.4. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

1.5. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.6. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

1.7. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.8. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

1.9. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.10. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

1.11. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów.

- W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje jeden opiekun, z którym dziecko buduje więź.
- Po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub z którymi nie czuje się bezpiecznie.

1.12. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.

- Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka.
- Opiekunowie są delikatni, nie śpieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

Standard 2

Żłobek tworzy odpowiednie warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne odbywały się w zgodzie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci

2.1. Opiekunowie mają wiedzę dotyczącą indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń dzieci oraz stopnia ich samodzielności w obszarze czynności opiekuńczo – higienicznych.

- Opiekunowie zbierają informacje od rodziców na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń dzieci oraz stopnia ich samodzielności w obszarze czynności opiekuńczo-higienicznych podczas spotkań wstępnych oraz przy każdej znaczącej zmianie w tym obszarze u dziecka.
- Opiekunowie prowadzą bieżące obserwacje dzieci i rozmowy z dziećmi (zależnie od wieku) na temat ich indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń oraz stopnia samodzielności w obszarze czynności opiekuńczo-higienicznych.

2.2. Opiekunowie podczas każdej sytuacji opiekuńczo - higienicznej uwzględniają indywidualne potrzeby i możliwości dzieci oraz stopień ich samodzielności.

- W ramowym planie dnia jest uwzględniona odpowiednia ilość czasu na czynności opiekuńczo-higieniczne, takie jak mycie, ubieranie i rozbieranie.
- Opiekunowie dają tyle czasu i wsparcia dzieciom, aby mogły one w swoim tempie uczyć się samodzielności.
- Opiekunowie uczą dzieci różnych nawyków higienicznych i porządkowych, np. mycie rąk przed posiłkiem, wieszanie ubrań w szatni, chowanie butów do szafki, spuszczanie wody w toalecie.
- Przejście z pieluszki na nocnik jest przeprowadzane po obserwacji gotowości dziecka oraz po uzgodnieniach z rodzicami i nie wcześniej niż po ukończeniu 1,5 r. życia przez dziecko.
- Dzieci korzystają z nocnika i toalety wg swoich indywidualnych potrzeb, nie są „wysadzane" w określonych odgórnie porach.
- Opiekunowie przypominają dzieciom o możliwości korzystania z toalety, szczególnie tym, które są w trakcie nauki korzystania z nocnika, ale dzieci same decydują, czy chcą z niej korzystać, czy nie.
- Dziecko nie jest zawstydzane, ani nie spotyka się z rozczarowaniem opiekunów, gdy załatwi się w ubranie lub pobrudzi się.
- Opiekunowie nie stosują systemu kar i nagród w czasie czynności opiekuńczo – higienicznych, natomiast starają się wzmacniać u dziecka poczucie sukcesu z dokonywanych, nawet niewielkich postępów.
- Opiekunowie uwzględniają prawo dziecka do towarzystwa lub do odizolowania się w łazience.

2.3. Opiekunowie aranżują przestrzeń związaną z realizacją czynności opiekuńczo-higienicznych w taki sposób, aby wspierała poczucie bezpieczeństwa dzieci i ich samodzielność.

- Łazienka jest przytulnym miejscem dla dzieci, np. pachnąca, ciepłe oświetlenie, przyjemny wystrój.
- Umywalki, toalety, pojemniki na ręczniki są dostosowane do wzrostu dzieci.
- Miejsce do przewijania jest intymne i uczące, np. jest wydzielone, korzysta się z np. lusterek i zabawek.
- Miejsca na osobiste rzeczy dzieci w łazience i w szatni są oznakowane ich zdjęciem lub znaczkiem.
- Opiekunowie zapewniają odpowiednią ilość miejsca, by dzieci mogły w swoim tempie uczyć się rozbierania i ubierania podczas wychodzenia na dwór i przed snem.
- W miarę możliwości, w łazience znajdują się lustra na wysokości wzroku dzieci.

Obszar: Edukacja i rozwój dziecka

Wczesne dzieciństwo to okres bardzo intensywnych i ważnych, z punktu widzenia całego życia, zmian rozwojowych.

Aby dziecko mogło rozwijać się prawidłowo w żłobku, niezbędna jest przede wszystkim uważność i wrażliwość opiekunów na dynamicznie zmieniające się potrzeby dziecka. To opiekun odczytuje i interpretuje potrzeby dziecka oraz tworzy bezpieczne i inspirujące warunki do ich zaspokajania. Bliska relacja z opiekunem jest dla dziecka podstawą, by mogło czuć się bezpiecznie, aktywnie uczyć się i zdobywać nowe doświadczenia.

Dzieci w naturalny sposób uczą się i poznają świat poprzez zabawę. Zabawy swobodne, czyli takie w których dziecko samodzielnie decyduje czym, w co i z kim się bawić, są w tym wieku podstawą rozwoju, nabywania nowych umiejętności, rozwijania ciekawości świata i budowania poczucia sprawstwa. Zabawy planowane i organizowane przez opiekunów powinny wynikać bezpośrednio z preferencji, zainteresowań i doświadczeń dzieci oraz ich potrzeb rozwojowych. Powinny być zawsze propozycją, a dziecko może odmówić w nich uczestnictwa. Dzieci zdobywają wiedzę o otaczającym świecie przede wszystkim poprzez aktywne działanie i eksplorację. Potrzebują zatem wielu okazji do swobodnego ruchu, manipulowania przedmiotami, wielozmysłowego doświadczania rzeczywistości i eksperymentowania z nią.

Małe dziecko uczy się nie tylko świata zewnętrznego, ale również samego siebie. Odkrywa świat emocji i własną tożsamość. Czas zabawy w żłobku powinien być zatem dla dziecka również okazją do bezpiecznego doświadczania i okazywania emocji oraz radzenia sobie, przy wsparciu bliskiego opiekuna, z różnymi nastrojami, uczuciami i emocjami.

Uczenie się siebie to we wczesnym dzieciństwie również odkrywanie własnej autonomii. Dlatego w zabawie powinna pojawić się możliwość, aby dziecko w bezpiecznych warunkach dokonywało samodzielnych wyborów, doświadczało własnej odrębności, poczucia sprawstwa i wpływania na rzeczywistość.

Wszechstronny rozwój dziecka w żłobku jest wspierany również poprzez różnorodność kontaktów społecznych, zarówno z dorosłymi, jak i z dziećmi. Dzięki nim dziecko doświadcza przyjemności z przebywania, zabawy i nauki z innymi ludźmi, poszerza kompetencje językowo-komunikacyjne i robi pierwsze kroki w świecie zasad i norm społecznych.

Optymalne środowisko rozwoju małego dziecka powinna cechować dynamiczna równowaga pomiędzy stymulowaniem i zachęcaniem dziecka do aktywnego działania, a zapewnieniem poczucia bezpieczeństwa oraz stałości i powtarzalności doświadczeń.

Standard 1

Żłobek zapewnia dzieciom warunki do zabaw i zajęć zgodnych z potrzebami rozwojowymi, preferencjami i aktualnymi zainteresowaniami

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Opiekunowie znają potrzeby, preferencje i aktualne zainteresowania dzieci związane z zabawą.

- Opiekunowie zbierają informacje od rodziców na temat indywidualnych preferencji i zainteresowań zabawowych dzieci.
- Opiekunowie prowadzą stałą obserwacje dzieci dotyczącą ich potrzeb, preferencji i zainteresowań w zabawie.

1.2. Opiekunowie inicjują i towarzyszą dzieciom w zabawach adekwatnie do ich potrzeb, preferencji i zainteresowań.

- Opiekunowie znają szeroki repertuar zabaw adekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych dzieci.
- Opiekunowie dają dzieciom impulsy do zabawy, zapraszają, ale nie zmuszają ich do podjęcia danej aktywności.
- Opiekunowie wchodzą z dzieckiem w partnerskie relacje podczas zabawy np. obie strony mogą inicjować, zmieniać i kończyć zabawę.
- Opiekunowie adekwatnie do sytuacji wycofują się z zabawy, dając możliwość bawienia się samodzielnego lub wspólnego z innymi dziećmi.
- Opiekunowie reagują na wszystkie niebezpieczne sytuacje pojawiające się w trakcie zabaw.
- Opiekunowie wspierają dzieci zaniepokojone trudną sytuacją w trakcie zabawy.

1.3. Opiekunowie planują i organizują zabawy i zajęcia, uwzględniając aktualną sytuację w grupie i potrzeby rozwojowe dzieci.

- Żłobek posiada opracowany system planowania pracy pedagogicznej oparty na wiedzy o rozwoju dzieci, rozpoznaniu specyfiki danej grupy oraz na aktualnych zainteresowaniach dzieci.
- Opiekunowie w taki sposób planują dzień, aby dzieci miały odpowiednią ilość czasu na swobodną zabawę, zgodnie ze swoimi potrzebami.
- Opiekunowie zwracają uwagę, aby zorganizowane zajęcia w grupie były planowane w minimalnym wymiarze czasowym, były dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci.
- Opiekunowie proponują dzieciom udział w zajęciach, ale nie zmuszają ich do uczestnictwa w nich.
- Opiekunowie organizują warunki zabawy w taki sposób, aby dzieci mogły swobodnie powracać do ulubionych czynności i powtarzać je.

W placówce zwraca się uwagę na to, żeby zajęcia dodatkowe były wybierane w oparciu o potrzeby, możliwości rozwojowe czy zainteresowania dzieci, a ich czas i częstotliwość były dobrane do wieku dzieci.

1.4. **Opiekunowie aranżują przestrzeń, tak aby sprzyjała różnorodnym zabawom i zajęciom zgodnym z potrzebami dzieci.** (patrz: obszar „Infrastruktura i przestrzeń")

- Opiekunowie zapewniają bezpieczną fizycznie przestrzeń do zabawy i zajęć w budynku i poza nim.
- Opiekunowie zapewniają przestrzeń do różnych aktywności i zabaw sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dzieci (strefa aktywności ruchowej, przeglądania i czytania książek, manipulowania i konstruowania, badania i wielozmysłowej stymulacji, zabaw plastycznych, zabaw naśladowczych).
- Opiekunowie zapewniają dostateczną liczbę zabawek, materiałów i sprzętów, tak aby mogły służyć dzieciom do wielokrotnego i długotrwałego eksperymentowania z daną zabawą.
- Opiekunowie stwarzają warunki do tego, aby dzieci miały swobodny (w zasięgu wzroku i rąk) dostęp do wyposażenia służącego zabawie.
- Opiekunowie organizują przestrzeń tak, aby dziecko mogło się łatwo zorientować, gdzie znajduje się dana rzecz do zabawy i gdzie ją później odłożyć.
- Opiekunowie zapewniają przestrzeń i sprzęty do aktywnych zabaw na świeżym powietrzu

Standard 2

Personel zapewnia dzieciom w żłobku różnorodne zabawy i zajęcia, które wspierają całościowy rozwój dzieci

1. **Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój ruchowy dzieci.**

- Opiekunowie zapewniają możliwość swobodnego ruchu oraz zabaw ruchowych, zarówno w pomieszczeniach, jak i na dworze.
- Opiekunowie zapewniają dzieciom możliwość doświadczania i rozwijania różnego rodzaju ruchu: raczkowanie, chodzenie, bieganie, bujanie, skakanie, turlanie się, wspinanie, schodzenie, czołganie, jeżdżenie poprzez aranżację przestrzeni oraz dostęp do odpowiedniego sprzętu.
- Opiekunowie zapewniają dzieciom możliwość doświadczania i swobodnego manipulowania przedmiotami, które zachęcają do np. dotykania, potrząsania, stukania, dopasowywania, wkładania-wyciągania, układania, przekładania, podnoszenia, odkręcania, chwytania.

2. **Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój poznawczy dzieci.**

- Opiekunowie wspierają dziecięcą ciekawość i motywację do uczenia się, np. zachęcają do działania, nakierowują uwagę dzieci, dają wskazówki i zapraszają do nowych doświadczeń.
- Opiekunowie zapewniają dzieciom możliwość wielozmysłowego doświadczania oraz poznawania rzeczywistości poprzez zabawy, wyposażenie i materiały oddziałujące na różne zmysły: słuchu, wzroku, dotyku, węchu.

  Opiekunowie umożliwiają dzieciom możliwość doświadczania twórczej ekspresji, np. poprzez poznawanie różnego rodzaju mas sensorycznych i materiałów plastycznych oraz swobodne eksperymentowanie z nimi.
- Opiekunowie oferują dzieciom zabawy zachęcające do badania i poszukiwania rozwiązań, takich jak: sortowanie, kategoryzowanie, dopasowywanie, układanie w kolejności i według wzoru, dostrzeganie podobieństw i różnic, porównywanie ilości i innych właściwości obiektów, budowanie z klocków oraz innych przedmiotów.
- Opiekunowie oferują dzieciom zabawy i tematy pomagające im obserwować i rozumieć otaczającą rzeczywistość, np. rodzina, zwierzęta, pory roku, pojazdy, jedzenie.
- Opiekunowie oferują dzieciom zabawy, zabawki, przedmioty codziennego użytku, pomagające odtwarzać i lepiej zrozumieć codzienne doświadczenia, takie jak: robienie zakupów, przygotowanie posiłków, zmywanie, opieka nad dziećmi, wizyta u lekarza, jeżdżenie samochodem.
- Opiekunowie oferują dzieciom doświadczenia związane z obserwacją zjawisk przyrody, takich jak: deszcz, wiatr, śnieg, światło, zmieniająca się roślinność.
- Opiekunowie oferują dzieciom korzystanie z książek i ilustracji, które sprzyjają zrozumieniu zjawisk i wydarzeń z ich najbliższego otoczenia i dnia codziennego.

3. **Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój mowy dzieci i ich komunikację z otoczeniem.**

- Opiekunowie kładą nacisk na zrozumienie sygnałów i komunikację pozawerbalną z najmłodszymi dziećmi np. pomagają im wyrazić myśli gestami, mimiką i słowami.
- Opiekunowie w trakcie zabaw rozmawiają z dziećmi, odpowiadają na ich pytania i wątpliwości, zadają pytania i czekają na odpowiedź.
- Opiekunowie znają różnorodne piosenki, rymowanki, wierszyki, zabawy dźwiękonaśladowcze, z których korzystają adekwatnie do sytuacji (pory roku, rytmu dnia, preferencji i nastroju dzieci).
- Opiekunowie zachęcają do słuchania, odróżniania, powtarzania różnych dźwięków, rytmu, melodii.
- Opiekunowie czytają i opowiadają dzieciom, umożliwiają im dostęp do książek i ilustracji, zapewniając wczesne doświadczenia czytelnicze.

4. **Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój społeczny dzieci.**

- Opiekunowie wspierają i organizują zabawy w parach, małych grupach oraz całej grupie.
- Opiekunowie zachęcają dzieci do wspólnych zabaw, respektując równocześnie, jeśli dziecko chce się bawić samo.
- Opiekunowie wprowadzają stałe zabawy (rytuały), które sprzyjają bezpieczeństwu i integracji w grupie, np. powitanie w kręgu.
- Opiekunowie stopniowo uczą dzieci zasad funkcjonowania w grupie, zaczynając od zasad związanych z bezpieczeństwem.
- Opiekunowie dbają o to, żeby zasady były dla dzieci zrozumiałe, a ich liczba adekwatna do etapu rozwoju dziecka.
- Opiekunowie pomagają dzieciom radzić sobie z konfliktami pojawiającymi się w trakcie zabaw.
- Opiekunowie nie stosują kar i nagród w relacjach z dziećmi.
- Opiekunowie zapewniają dzieciom dostateczną liczbę zabawek, tak aby sprzyjało to dzieleniu się, a nie budziło konfliktów.
- Opiekunowie zapewniają w sali odpowiednią wielkość przestrzeni do zabawy, tak by dzieci wzajemnie sobie nie przeszkadzały.

5. **Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój indywidualności dzieci.**

- Opiekunowie korzystają z zabaw i przedmiotów, które wzmacniają rozwój tożsamości dziecka, np. zdjęcia dziecka i rodziny, ulubione zabawki, lustra.
- Opiekunowie proponują dzieciom zabawy, w czasie których uczą się w czym są podobne, a czym różnią się od innych dzieci w grupie.
- Opiekunowie uwzględniają decyzje dziecka w co, z kim, czym i jak długo chce się bawić.
- Opiekunowie stwarzają dziecku warunki do odzwierciedlania, przeżywania i powtarzania swoich codziennych przeżyć w zabawie.
- Opiekunowie pomagają rozpoznawać i nazywać emocje i uczucia przeżywane przez dziecko w trakcie zabaw.
- Opiekunowie dbają o to, żeby dziecko mogło bez poczucia winy i wstydu przeżywać w zabawie frustracje, porażki i trudne emocje.
- Opiekunowie dbają o to, żeby dziecko w zabawie znajdowało własną drogę, mogło uczyć się za pomocą prób i błędów, powtarzania i zmagania się z trudnościami.
- Opiekunowie dbają o to, żeby dziecko mogło dostrzegać efekty własnych zmagań, nowe umiejętności i osiągnięcia oraz odczuwało w związku z nimi satysfakcję i dumę.

Obszar: Infrastruktura i przestrzeń

Aranżacja przestrzeni w żłobku powinna zapewniać dzieciom zarówno poczucie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego, jak i umożliwić aktywne uczenie się.

Zapewnianie odpowiedniej infrastruktury w żłobku oraz regularne dbanie o stan techniczny sprzętu i wyposażenia jest konieczne, by zapewnić dzieciom bezpieczny pobyt oraz nie dopuścić do wypadków i innych zagrażających dzieciom sytuacji.

Odpowiednio przemyślana aranżacja przestrzeni w żłobku wspiera rozwój dzieci, wpływa na ich samopoczucie, wzmacnia kondycję fizyczną oraz buduje komunikację i relacje w grupie. Otoczenie, zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku, może zapewniać dzieciom różnorodne doświadczenia, stwarzać okazję do aktywności i wyciszenia, być inspirującym miejscem do kreatywnych zabaw, eksplorowania i prowadzenia badań oraz podejmowania i realizowania różnorodnych wyzwań.

Ważne, aby aranżacja przestrzeni – stałe i przewidywalne otoczenie, przyjazna i domowa atmosfera, specjalne miejsce dla rodzin - zapewniała dzieciom emocjonalne bezpieczeństwo w żłobku. Przestrzeń w placówce powinna również rozwijać samodzielność dzieci i wzmacniać ich orientację w zakresie mijającego czasu, najbliższego otoczenia i codziennego życia w żłobku.

Dzięki aranżacji przestrzeni na strefy (przeglądania i czytania książeczek, aktywności ruchowej, manipulowania i konstruowania, badania i wielozmysłowych doświadczeń, zabaw plastycznych, zabaw naśladowczych, spotkań grupowych), dzieci mają możliwość podejmować różnorodne zabawy i aktywności oraz bawić się indywidualnie, w parach, małych grupkach i w całej grupie.

Opiekunowie powinni regularnie monitorować przestrzeń w placówce i dostosowywać ją do zmieniających się potrzeb, preferencji i aktualnych zainteresowań dzieci.

Standard 1

Żłobek zapewnia bezpieczną i zgodną z obowiązującymi przepisami prawa infrastrukturę wewnątrz lokalu i na placu zabaw

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Placówka posiada wszystkie wymagane przepisami prawa decyzje dotyczące wymogów lokalowych i sanitarnych.

- Podmiot prowadzący posiada tytuł prawny do lokalu, w którym jest prowadzony żłobek.
- Lokal znajduje się w budynku lub w jego części spełniającym wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub lokal spełnia

wymagania określone w aktualnie obowiązujących przepisach (Rozp. MRPiPS z dn. 10 lipca 2014 ze zmianami).

- Placówka posiada pozytywną decyzję komendanta Państwowej Straży Pożarnej o spełnieniu wymagań przeciwpożarowych.
- Placówka posiada decyzję od właściwego państwowego inspektora sanitarnego o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci.

1.2. Placówka zapewnia odpowiednią wielkość powierzchni przypadającej na dziecko.

- Placówka zapewnia wielkość powierzchni zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.
- Rekomenduje się, by dla komfortu dzieci powierzchnia wynosiła 4 m^2 na każde dziecko.

1.3. Placówka zapewnia odpowiednią liczbę i rodzaj pomieszczeń.

- Lokal posiada co najmniej jedno pomieszczenie przeznaczone na pobyt dzieci zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.
- Dzieciom zapewnia się możliwość spożywania posiłków w higienicznych warunkach oraz miejsce na odpoczynek.
- W miarę możliwości, placówka zapewnia dwa pomieszczenia dla każdej grupy, tak by umożliwić dzieciom spokojny odpoczynek.
- W lokalu znajduje się wydzielone miejsce dla personelu, spełniające funkcje pomieszczenia socjalnego, szatni oraz - w miarę możliwości - pracy własnej personelu.
- Pomieszczenia higieniczno-sanitarne spełniają wymogi aktualnie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.
- W placówce jest wydzielone miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej dla dzieci i personelu.
- W przypadku zatrudnienia w placówce pielęgniarki w lokalu znajduje się wyodrębnione stanowisko dla pielęgniarki.

1.4. Pomieszczenia są utrzymane w odpowiednim stanie technicznym.

- W placówce przeprowadzane są remonty i konserwacje, w tym przeglądy budowlane, przeglądy sprzętu przeciwpożarowego.
- W placówce przeprowadzane są okresowe kontrole wewnętrzne stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz zabawek.

1.5. Znajdujący się na terenie placówki plac zabaw zapewnia dzieciom bezpieczny pobyt.

- Plac zabaw jest poddawany obowiązkowym przeglądom budowlanym przez osobę uprawnioną zgodnie z obowiązującymi terminami.
  Wyposażenie placu zabaw posiada wszelkie niezbędne atesty bezpieczeństwa.

Standard 2

Aranżacja przestrzeni w żłobku zapewnia dzieciom poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Opiekunowie poprzez aranżację przestrzeni tworzą bezpieczną i domową atmosferę.

- Opiekunowie zapewniają dzieciom w żłobku stałe i przewidywalne otoczenie.
- Opiekunowie zawsze uprzedzają dzieci o dokonywanych zmianach w aranżacji sali oraz - w zależności od wieku i możliwości dzieci - włączają je do tych zmian.

2.2. Opiekunowie tak aranżują przestrzeń, by pomóc dzieciom orientować się w otoczeniu i codziennym życiu żłobka.

- Opiekunowie pomagają dzieciom orientować się w czasie, np. poprzez graficznie przedstawiony rytm dnia, dostęp do okien.
- Opiekunowie pomagają dzieciom lepiej poznawać siebie oraz inne dzieci i dorosłych w żłobku, np. poprzez zdjęcia grupy.

2.3. Opiekunowie dbają, by przestrzeń odzwierciedlała poszanowanie indywidualności i różnic między ludźmi.

Opiekunowie poprzez udostępnianie dzieciom różnych przedmiotów i zabawek (książki, lalki o różnym kolorze skóry, płci, stanie zdrowia) dbają o to, by dzieci uczyły się podobieństw i różnic między ludźmi i doświadczały akceptacji takimi, jakie są.

Standard 3

Aranżacja przestrzeni w żłobku jest ucząca i inspiruje dzieci do różnych aktywności

Opisy standardu i wskaźniki:

3.1. Opiekunowie aranżują przestrzeń w placówce uwzględniając wiek dzieci, ich potrzeby rozwojowe i aktualne zainteresowania.

- Opiekunowie mają wiedzę o aranżowaniu uczącej przestrzeni dla dzieci ze względu na wiek i ich potrzeby.
- Opiekunowie systematycznie obserwują, w jaki sposób dzieci korzystają z dostępnej im przestrzeni oraz wyposażenia, by poznać ich aktualne preferencje i zainteresowania.
- Opiekunowie elastycznie dopasowują otoczenie w placówce do danego etapu rozwoju, potrzeb i możliwości dzieci poprzez regularne uzupełnianie i zmiany wyposażenia oraz materiałów do zabawy.

3.2. Opiekunowie, aranżując przestrzeń w placówce, dbają o równowagę bodźców zmysłowych i nie przeciążanie układu nerwowego dzieci.

- W całej placówce dominują stonowane, jasne kolory ścian i wyposażenia.
- W placówce unika się nadmiernej ilości dekoracji.
- W placówce dba się o odpowiednie oświetlenie, np. poprzez dostęp do naturalnego światła dziennego, unikanie firanek i ozdób na oknach, ochronę przed nadmiernym nasłonecznieniem, korzystanie ze zróżnicowanych źródeł światła.
- W placówce dba się o dobrą atmosferę akustyczną pomieszczeń np. minimalizowanie przedmiotów czy zabawek wydających głośne, ostre dźwięki, np. zabawki elektroniczne.

3.3. Opiekunowie w taki sposób aranżują przestrzeń, aby rozwijała samodzielność dzieci.

- Opiekunowie zwracają uwagę na to, aby meble i wyposażenie w placówce było dostosowane do wieku i wzrostu dzieci.
- Opiekunowie oznaczają, np. za pomocą zdjęć czy symboli graficznych, pojemniki, pudła, kosze, szafki, aby dzieci orientowały się, co jest w środku i gdzie rzeczy mają swoje miejsce.

3.4. Opiekunowie tak aranżują przestrzeń, aby sprzyjała różnorodnym kontaktom i relacjom między dziećmi.

- Przestrzeń w sali jest podzielona na strefy tak, aby dzieci mogły się w nich bawić zarówno w małych grupkach, jak i indywidualnie.
- Opiekunowie dbają o odpowiednią ilość materiałów i zabawek sprzyjających wspólnej zabawie i zmniejszaniu rywalizacji, np. zapewniając dużo podobnych zabawek typu klocki, wózki, samochody.

3.5. Opiekunowie aranżują przestrzeń w sali na strefy, które umożliwiają dzieciom różne aktywności i zabawy.

- Opiekunowie aranżują, modyfikują, uzupełniają strefy aktywności, zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami dzieci.

3.6. Opiekunowie tak aranżują otoczenie w sali, aby dzieci miały różne doświadczenia ruchowe.

- W zależności od wieku i potrzeb dzieci, w placówce znajduje się wolna i bezpieczna przestrzeń do swobodnego ruchu, testowania możliwości swojego ciała i trenowania umiejętności motorycznych.
- Opiekunowie „modelują" podłogi za pomocą płaskich podestów, materacy piankowych, stopni, pochyłych powierzchni, małych zagłębień czy podwyższeń, tak aby stanowiły one różne wyzwania ruchowe dla dzieci.
- Opiekunowie zapewniają dostęp dzieciom do różnych inspirujących sprzętów i zabawek ruchowych, takich jak: niskie drabinki, huśtawki, hamaki, bujaki, tunele, zjeżdżalnie, rowerki.

3.7. Opiekunowie aranżują przestrzeń do przeglądania, opowiadania i czytania książek.

- Opiekunowie aranżują w sali przytulne miejsce do czytania i oglądania książeczek.
- Opiekunowie umożliwiają dzieciom swobodny dostęp do różnych książek, np.: książeczki dotykowe, dźwiękowe, książki zawierające realistyczne zdjęcia przedmiotów, ludzi, zwierząt, książki zawierające prostą fabułę oraz opisujące świat przeżyć i doświadczeń małych dzieci.

3.8. Opiekunowie organizują w sali dla dzieci strefę do manipulowania i konstruowania.

- Opiekunowie dbają, aby w sali była wystarczająca ilość miejsca na manipulowanie, konstruowanie i eksponowanie konstrukcji.
- Opiekunowie zwracają uwagę, aby w sali były dostępne materiały, przedmioty i zabawki, które zachęcają dzieci do manipulowania, np. materiały naturalne, przedmioty o różnych fakturach, kolorach, kształtach, rozmiarach, wypełnieniach, z różnych materiałów, typu tablice manipulacyjne, pojemniki z różnymi materiałami, sortery, matrioszki, układanki, magnesy, przybijanki.
- W sali znajdują się proste i liczne przedmioty oraz zabawki tego samego rodzaju do układania i konstruowania, np.: klocki drewniane, tory, klocki piankowe, materace, poduszki.

3.9. Opiekunowie aranżują przestrzeń do badania i wielozmysłowego doświadczania.

- Dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł dotyku, takich jak: materiały o różnych fakturach, dostęp do wody, piasku; pojemniki z fasolą, ryżem, kaszą, soczewicą, woreczki wypełnione różnymi materiałami naturalnymi, materiały naturalne – kamienie, muszelki,korki.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł wzroku, np.: różne kolory materiałów, lustra, butelki z różną zawartością, latarki, szybki kolorowe.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł węchu, np.: rośliny, zioła, kwiaty, delikatne olejki zapachowe.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł słuchu, takich jak: przedmioty wydające dźwięki, proste instrumenty muzyczne: dzwonki, bębenki, grzechotki, zbiór muzyki klasycznej, kołysanki.
- Dzieci mają dostęp do różnych przedmiotów stymulujących zmysł równowagi: np. niskie równoważnie i podesty, hamaki.
- Materiały i przedmioty są dostępne w dużych ilościach, np. duży pojemnik z fasolą, instrument, miska, łyżka dla każdego dziecka.
- Opiekunowie umożliwiają dzieciom korzystanie z różnorodnych przedmiotów służących badaniu i eksperymentowaniu typu: lejki, łyżki, miski, łopatki, chochelki, sitka.
- Opiekunowie wykorzystują łazienkę do organizacji różnorodnych zabaw z wodą np. przelewanie, barwienie wody, zabawy pianą.

3.10. Opiekunowie zapewniają dzieciom miejsce, w którym mają możliwość swobodnego tworzenia i zabaw plastycznych.

- W sali znajdują się meble i sprzęty, które umożliwiają swobodne korzystanie z materiałów plastycznych, np.: stoły, regał z materiałami plastycznymi.
- Dzieci mają dostęp do różnorodnych mas sensorycznych, materiałów plastycznych i kreatywnych, takich jak: masa piankowa, piasek kinestetyczny, ciastolina, masa solna, różne rodzaje papieru, kredki grube, kreda, plastelina, płynne farby i pojemniki do farb oraz różnorodne pędzle, kamyczki, piórka, koraliki.
- Materiały są dostępne w dużych ilościach i w dużych formatach, np. cała miska masy solnej, duże pojemniki z farbami w podstawowych kolorach, duże arkusze papieru.
- Opiekunowie umożliwiają dzieciom tworzenie i wykorzystywanie materiałów zgodnie z ich pomysłami oraz w pozycji, którą dzieci wybiorą, np. na stojąco, na siedząco, w miarę możliwości na podłodze.

3.11. Opiekunowie organizują dla dzieci miejsca do zabaw naśladowczych związanych z odtwarzaniem codziennych czynności, wykonywanych w domu i w najbliższym otoczeniu.

- Opiekunowie zapewniają dzieciom dostęp do różnych akcesoriów oraz materiałów i przedmiotów codziennego użytku, takich jak: kuchenka, naczynia i przybory kuchenne, opakowania po prawdziwych produktach spożywczych, lalki, butelki do karmienia, samochody, kolejka, zwierzątka, koce, poduszki.
- Opiekunowie dbają, aby dzieci mogły się bawić zabawkami do naśladowania znanych im zawodów np. stetoskop, strzykawki, bandaże, czapka policyjna.

3.12. Przestrzeń na zewnątrz placówki (plac zabaw) oferuje różne uczące doświadczenia i możliwość przyjemnego spędzania czasu.

- Przestrzeń dla najmłodszych dzieci jest wydzielona i dostosowana do ich wieku, np. poprzez bezpieczne podłoże, materiały i zabawki dla niemowląt.
- Plac zabaw zapewnia dzieciom różne doświadczenia ruchowe, np.sprzęty typu huśtawki, drabinki, rowerki, zjeżdżalnie, piłki, tory przeszkód.
- Na placu zabaw dzieci mają kontakt z naturalnymi materiałami typu: woda, piasek.
- Plac zabaw zapewnia dzieciom kontakt z naturą, np. poprzez trawiaste przestrzenie.

Obszar: Niepełnosprawność i specjalne potrzeby dzieci

Każdemu dziecku z niepełnosprawnością lub wymagającemu szczególnej opieki, zgodnie z Konwencją ONZ ratyfikowaną przez Polskę w 2012 roku, powinno umożliwić się osiągnięcie i utrzymanie jak największej samodzielności, zdolności fizycznej, inteiektualnej, społecznej i zawodowej oraz pełnej integracji i uczestnictwa we wszystkich aspektach życia społecznego. Na wczesnym etapie rozwoju oznacza to możliwość korzystania m.in. z opieki żłobkowej.

Rzeczywistej integracji dzieci w żłobku sprzyja stworzenie odpowiednich warunków - osobowych (tj. dotyczących osób pracujących z dzieckiem) i materialnych (tj. dotyczących infrastruktury, pomocy edukacyjnych) - dostosowanych do indywidualnych potrzeb dzieci.

Żłobek nie jest miejscem prowadzenia specjalistycznej rehabilitacji i terapii dziecka, jednak opiekunowie sprawujący w żłobku opiekę nad dzieckiem z niepełnosprawnością potrzebują specjalistycznego wsparcia (np. fizjoterapeuty, pedagoga specjalnego o specjalności odpowiadającej niepełnosprawności dziecka, logopedy, psychologa) w formie szkoleń i systematycznych konsultacji, by tworzyć podstawowe warunki potrzebne do uczestnictwa dziecka w codziennym życiu placówki.

Dzięki takim działaniom, włączanie dzieci z niepełnosprawnością i wymagających szczególnej opieki w ogólnodostępną opiekę żłobkową nie będzie pozorne i zapobiegnie praktykom dyskryminacyjnym.

Osoby pracujące w żłobku, traktując bez uprzedzeń dziecko z niepełnosprawnością lub wymagające szczególnej opieki, stają się modelem w tym zakresie dla dzieci i rodziców dzieci pełnosprawnych.

Standard 1

Żłobek organizuje warunki pozwalające na uczestnictwo dziecka z niepełnosprawnością lub wymagającego szczególnej opieki w codziennym życiu placówki

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Placówka dostosowuje przestrzeń do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością lub wymagających szczególnej opieki, które w niej przebywają.

- Lokal posiada odpowiednie warunki architektoniczne, np. brak schodów, obecność windy, możliwość swobodnego poruszania się wózkiem, dostosowana toaleta.
- Opiekunowie, po konsultacjach z odpowiednimi specjalistami, aranżują miejsca codziennych aktywności dzieci, związanych z odpoczynkiem, spożywaniem posiłków, czynnościami opiekuńczo-higienicznymi, zabawą.

Standard 2

Żłobek systematycznie współpracuje ze specjalistami o kwalifikacjach odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności dziecka lub do szczególnych potrzeb dziecka

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. **Personel uczestniczy w szkoleniach dotyczących pracy z dzieckiem z daną niepełnosprawnością lub wymagającego szczególnej opieki, przede wszystkim w zakresie:**

- sposobu pracy opiekuńczo-higienicznej,
- pozycjonowania dziecka,
- sposobu komunikacji z dzieckiem,
- aranżowania przestrzeni do codziennych aktywności dziecka,
- stymulowania rozwoju dziecka,
- sposobów monitorowania jego rozwoju,
- współpracy z rodzicami.

Obszar: Rodzina

Współpraca z rodziną dziecka ma podstawowe znaczenie dla jego funkcjonowania w żłobku: samopoczucia, nawiązywania relacji społecznych, motywacji do poznawania i badania otoczenia. Jej podstawą jest rozumienie i docenienie tego, że rodzice są pierwszymi i najważniejszymi opiekunami dziecka oraz uznanie ich decydującej roli w jego procesie rozwoju i wychowania.

Ważne, aby współpraca personelu placówki i rodziców opierała się na obopólnym zaufaniu, wspólnych uzgodnieniach i działaniach na rzecz dobra dziecka i jego rozwoju. Jest to proces, który wymaga czasu, zaangażowania i wynika z doświadczeń zdobywanych podczas codziennych kontaktów.

Zadaniem żłobka jest inicjowanie współpracy z rodzicami, rozpoznawanie ich potrzeb i oczekiwań dotyczących funkcjonowania placówki, tworzenie warunków do codziennej obecności i współuczestnictwa rodzin w żłobku oraz stały przepływ informacji.

Im większe zaufanie i porozumienie pomiędzy rodzicami a opiekunami, tym bardziej pozytywne i wartościowe są doświadczenia dziecka w placówce.

Standard 1

Żłobek inicjuje i rozwija współpracę z rodzicami

Opis standardu i wskaźniki:

1.1. Personel żłobka jest zaangażowany w budowanie współpracy z rodzicami.

- Personel (dyrekcja, opiekunowie, personel pomocniczy) rozumie znaczenie współpracy z rodzicami dla rozwoju dzieci i poszerza wiedzę w tym zakresie.
- Personel wspólnie wypracowuje cele i zasady współpracy z rodzicami dotyczące między innymi obszarów i spraw, na które rodzice mogą mieć wpływ.
- Personel zna cele i zasady współpracy z rodzicami.
- Rodzice są informowani przez personel o celach i zasadach współpracy.

1.2. Personel placówki tworzy warunki do codziennej obecności rodzin w placówce.

- Personel jest znany rodzicom (np. przedstawienie całego personelu podczas zebrania.
- Personel dba o bezpieczną i przyjazną atmosferę w placówce, pracownicy sygnalizują rodzicom, że są mile widziani w placówce a ich obecność jest ważna i oczekiwana.
- Opiekunowie witają rodziny na początku i żegnają je na końcu każdego dnia.
- Opiekunowie co najmniej dwa razy w roku organizują dla rodzin imprezy integracyjno-okolicznościowe.

- Opiekunowie zwracają uwagę na to, by przebywanie rodzin w placówce nie wpływało negatywnie na samopoczucie i potrzeby innych dzieci np. adaptacja czy wizyty w żłobku uwzględniają porę dnia, a liczba osób odwiedzających grupę jest ograniczona.
- Opiekunowie aranżują przestrzeń w taki sposób, aby sprzyjała codziennej obecności rodzin w placówce np. poprzez przyjemne i komfortowe miejsca dla rodziców w holu, szatni, sprzyjające rozmowom z opiekunami i z innymi rodzicami.

Standard 2

Personel żłobka stwarza warunki do dialogu z rodzicami, opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji i komunikację

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Placówka umożliwia rodzicom zapoznanie się z podstawowymi dokumentami pracy placówki.

- Dyrektor placówki udostępnia rodzicom podstawowe dokumenty pracy placówki: statut, regulaminy, procedury itp.
- W placówce jest dostępny informator dla rodziców, który zawiera podstawowe informacje o funkcjonowaniu placówki np. program adaptacyjny, ramowy plan dnia, zasady współpracy z rodzicami.

2.2. Opiekunowie znają i uwzględniają oczekiwania i potrzeby rodziców.

- Dyrektor co najmniej raz w roku bada oczekiwania rodziców na temat ich indywidualnych potrzeb i oczekiwań w zakresie różnych obszarów pracy placówki .
- Dyrektor we współpracy z opiekunami uwzględnia potrzeby i oczekiwania rodzin planując organizację pracy placówki oraz pracę opiekuńczo – edukacyjną z dziećmi.
- Opiekunowie systematycznie dokumentują współpracę z rodzicami.

2.3. Opiekunowie mają całościową wiedzę na temat każdego dziecka, którą dzielą się z rodzicami.

- Opiekunowie codziennie wymieniają informacje z rodzicami na temat tego, jak czują i zachowują się dzieci w czasie pobytu w placówce.
- Opiekunowie na podstawie obserwacji i dokumentacji prowadzą, przynajmniej raz w roku, rozmowy z rodzicami każdego dziecka na temat jego rozwoju, aktualnych zainteresowań oraz możliwości wsparcia, jeśli takie jest potrzebne.

2.4. Opiekunowie komunikują się z rodzicami uwzględniając ich potrzeby i możliwości .

- Opiekunowie oferują różne formy komunikacji, dostosowując je do potrzeb, preferencji i możliwości czasowych rodziców, np. rozmowy, telefon, kontakt przez platformę iprzedszkole .

- Opiekunowie stosują różne narzędzia komunikacji pośredniej, np. prezentacje zdjęciowe, tablice informacyjne.

2.5. Opiekunowie stwarzają warunki do uczestnictwa każdej rodziny w życiu żłobka.

- Opiekunowie dbają o to, aby poznać każdą rodzinę uczęszczającą do placówki.
- Opiekunowie zapraszają rodziców do zaangażowania się w codzienne funkcjonowanie placówki, uwzględniając ich preferencje, umiejętności oraz możliwości czasowe.
- Opiekunowie uwzględniają różnice w strukturze rodzin oraz zróżnicowanie społeczno-kulturowe np. podejście do wychowania, stosunek do religii itp.
- W placówce może zostać utworzona - zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - rada rodziców będąca reprezentantem rodziców dzieci w sprawach dotyczących funkcjonowania placówki (wnioski, opinie, inicjatywy).

Obszar: Personel–kwalifikacje, kompetencje i rozwój zawodowy

Personel żłobka tworzą pracownicy administracyjni, merytoryczni oraz personel pomocniczy, co zapewnia sprawne funkcjonowanie placówki. Wszyscy pracownicy powinni być zaangażowani i skoncentrowani na działaniach na rzecz dobra dzieci i ich rodzin oraz tworzyć przyjazną, budującą zaufanie atmosferę w placówce.

Filarem placówki są profesjonalni opiekunowie małego dziecka. Zapewniają dzieciom poczucie bezpieczeństwa, rozwijają ciekowość świata i wspierają chęć uczenia się, mają wpływ na umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych, kształtują umiejętności radzenia sobie w nowych i zmieniających się warunkach.

Szczególnie ważna jest jakość interakcji między dzieckiem a opiekunem. Bliska relacja z opiekunem oraz doświadczanie przez dziecko pełnej akceptacji i adekwatnego wsparcia z jego strony stanowi podstawę jego rozwoju. Opiekun staje się w placówce pośrednikiem między dzieckiem a światem zewnętrznym. Towarzyszy dziecku na co dzień, jego kontakty z dzieckiem są stałe i częste. Jego obecność jest istotna w szczególnie ważnych emocjonalnie dla dziecka momentach dnia. Personel wspiera też rozwój kontaktów dziecka z innymi osobami dorosłymi i dziećmi.

Opiekunowie małych dzieci, w związku ze swoją rolą, potrzebują szkoleń opartych na najnowszej wiedzy i badaniach z zakresu rozwoju i edukacji małego dziecka oraz systematycznej analizy własnej pracy. Ważnym czynnikiem podnoszącym efektywność pracy placówki i jakość sprawowanej opieki jest regularna współpraca w zespole. Praca zespołu powinna opierać się na codziennej komunikacji, regularnych spotkaniach merytorycznych i wymianie informacji oraz na wzajemnym wsparciu i uczeniu się.

Standard 1
Struktura zatrudnienia personelu zapewnia sprawne funkcjonowanie żłobka

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1. Placówka zatrudnia niezbędny personel administracyjny.

- Żłobkiem kieruje dyrektor.

1.2. Placówka zatrudnia personel merytoryczny.

- W ramach rekrutacji członków personelu pracujących z dziećmi w żłobku prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje.
- Dyrektor Żłobka uzyskał o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności.

- Dyrektor Żłobka zapoznaje pracowników ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich, obowiązującymi w żłobku.
- Wzór oświadczenia pracownika został określony w załączniku nr 2 do niniejszej procedury

1.3 Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

- Dyrektor Żłobka, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.
- Dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.
- Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
- Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej.
- Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- Wzór oświadczenia o niekaralności stanowi załącznik 3 do niniejszych Standardów.

- Żłobek zatrudnia opiekunów. Liczba opiekunów zatrudnionych w żłobku jest zgodna z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.
- Personel posiada odpowiednie kwalifikacje zgodnie z Ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz zgodnie z Ustawą o pracownikach samorządowych (jeśli dotyczy).
- W żłobku sprawującym opiekę nad więcej niż 20 dziećmi zatrudniona jest pielęgniarka/położna.
- W przypadku własnej kuchni placówka zatrudnia dietetyka/ intendenta czuwającego nad odpowiednim żywieniem dzieci i dietami eliminacyjnymi.

1.3. Placówka zatrudnia niezbędny personel pomocniczy.

- W przypadku dostarczania posiłków przez catering placówka zatrudnia pomoc kuchenną.
- Placówka zatrudnia osoby sprzątające i dezynfekujące pomieszczenia, zgodnie z metrażem placówki.

Standard 2

Personel tworzy rozwijający się i regularnie współpracujący ze sobą zespół

Opisy standardu i wskaźniki:

2.1. Personel stale rozwija kompetencje pracy z małymi dziećmi i ich rodzinami.

- Przynajmniej raz na pół roku odbywają się spotkania merytoryczne całego zespołu placówki lub szkolenia całego zespołu placówki.
- Dyrektor, przynajmniej raz w roku, podczas spotkań indywidualnych z opiekunami, dokonuje podsumowania ich dotychczasowej pracy merytorycznej.
- W miarę możliwości, opiekun uczestniczy w szkoleniach zewnętrznych, poszerzających kompetencje pracy z małymi dziećmi i ich rodzinami.
- W przypadku sytuacji problemowej, opiekun konsultuje się z innymi członkami zespołu.

2.2. Zespół placówki systematycznie współpracuje ze sobą.

- Zespół zna i uznaje cele oraz ważne dla wszystkich wartości w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną, zawarte w dokumentach żłobka.
- W zespole istnieje podział ról i zadań, odpowiadający zarówno kompetencjom, jak i indywidualnym predyspozycjom oraz doświadczeniom pracowników.
- Kadra merytoryczna komunikuje się na bieżąco, wymienia się informacjami na temat dzieci po to, by adekwatnie odczytywać ich aktualne potrzeby i na nie odpowiadać.
- Osoby prowadzące jedną grupę regularnie się spotykają i wymieniają informacje odnoście obserwacji rozwoju dzieci, planowania pracy i współpracy z rodzicami.
- Członkowie zespołu wzajemnie wspierają się i uczą się od siebie, udzielają sobie informacji zwrotnych, dzielą się doświadczeniami i pomysłami.

Standard 3

Personel rozwija styl opieki i komunikacji z dziećmi oparty na szacunku i uważności na potrzeby dzieci

Opisy standardu i wskaźniki:

3.1. Opiekunowie posiadają kompetencje do rozwijania wrażliwej i pełnej szacunku interakcji z dzieckiem.

- Opiekunowie są uważni na sygnały dziecka, próbują zrozumieć, jakie potrzeby się za nimi kryją.
- Opiekunowie nawiązują fizyczny kontakt, gdy dziecko tego potrzebuje: noszą, bujają, przytulają, trzymają za rękę.
- Opiekunowie są dostępni emocjonalnie: akceptują i traktują poważnie wszystkie emocje dziecka, odzwierciedlają je, pomagają je wyrazić, dbają o ukojenie dziecka.
- Opiekunowie są uważni na frustrację dziecka, reagują odpowiednio do sytuacji: pocieszają, wyjaśniają, rozmawiają, zachęcają do zmiany działania, dają dziecku czas na ochłonięcie.
- Opiekunowie są cierpliwi i spokojni, dają dzieciom czas. Wyciszają własne emocje, by skupić się na wspieraniu dziecka.
- Opiekunowie dbają o naturalny rytm funkcjonowania dziecka, np. nie ponaglają, żeby szybko jadło, nie zmuszają do położenia się.
- Opiekunowie uruchamiają poczucie humoru, optymizm i rozwijają je u dzieci, dbając jednocześnie o to, by żarty były zrozumiale dla dzieci, nie raniły ich.
- Opiekunowie nie zawstydzają dziecka, nie ranią poprzez komentarze słowne czy reakcje pozawerbalne.
- Opiekunowie nie stosują kar, a uczą stopniowo dzieci ponoszenia konsekwencji swych działań, próbując znaleźć przede wszystkim przyczyny trudnych do przyjęcia zachowań dzieci.
- Opiekunowie stosują narzędzia pogłębiające bliskość, np. zabawy paluszkowe, wyliczanki, rymowanki, piosenki.

3.2. Opiekunowie potrafią komunikować się i prowadzić dialog z dziećmi oparty na wzajemności.

- Opiekunowie dbają, by to, co mówią, było zrozumiałe dla dziecka, używają języka dostosowanego do jego poziomu rozwoju.
- Opiekunowie dbają o to, by nie mówić zbyt głośno, dostosowują ton głos do sytuacji.
- Opiekunowie uważnie i aktywnie słuchają dzieci: są w kontakcie wzrokowym, zadają dziecku pytania, powtarzają jego wypowiedzi czy wokalizy, dają czas na wypowiedzenie się.
- Opiekunowie starają się zrozumieć próby dziecka dotyczące komunikowania się i doceniają jego wysiłek.
- Opiekunowie dbają o to, by pomóc dzieciom nazywać i rozumieć ich dziecięce doświadczenia: np. uprzedzają je, co się będzie działo, opisują to, czego dzieci aktualnie doświadczają.
- Opiekunowie inicjują i prowadzą rozmowy z dziećmi.
- Opiekunowie są uważni na to, co dzieci interesuje, podejmują i rozwijają z nimi te tematy.
- W kontaktach z dziećmi opiekunowie równoważą mówienie i słuchanie.

3.3. Określenie zasad bezpieczeństwa relacji dziecko-pracownik. Kontakt fizyczny w relacji dziecko-pracownik żłobka

- Celem szczególnym placówki jest zapewnienie bezpiecznego przebywania, w tym ochronę zdrowia dziecka w żłobku.
- W momencie przyprowadzania dziecka do żłobka pracownik ma prawo przytulić dziecko, sadzać na kolanach, trzymać na rękach, pomagać w czynnościach higienicznych- w tym przewijanie, karmienie, ubieranie i usypianie dzieci.
- W przypadku zagrożenia życia i zdrowia wszyscy pracownicy żłobka mają prawo i obowiązek udzielić pomocy dziecku.
- Personel traktuje dziecko z szacunkiem i oraz uwzględnia jego godność i potrzeby
- Wszystkim pracownikom żłobka obowiązuje zakaz ujawniania informacji o danym dziecku osobom nieuprawnionym.
- Dzieci uczestniczą w spacerach na terenie jak i poza terenem żłobka, pod stałą opieką opiekunów z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

OBSZAR: Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego (art. 22c pkt.1.2, art. 22c pkt.1.7. Art. 22c pkt.1.8)

Standard 1
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

Opisy standardu i wskaźniki:

1.1 Pracownicy Żłobka posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.

- W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Żłobka podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informację na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
- Pracownicy Żłobka monitorują sytuację i dobrostan małoletniego.

1.2 Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego (art. 22c pkt.1.2, art. 22c pkt.1.7. Art. 22c pkt.1.8)

- W przypadku podjęcia przez pracownika żłobka podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji położnej/pielęgniarce lub dyrektorowi Żłobka.
- Położna/pielęgniarka wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia.
- Położna/pielęgniarka powinna sporządzić opis sytuacji żłobkowej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z nim, opiekunkami i rodzicami oraz plan pomocy małoletniemu.

1.3 Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:

- podjęcia przez żłobek działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
- wsparcia jakie żłobek zapewni małoletniemu;
- skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

1.4 W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego) dyrektor Żłobka powołuje Zespół Interwencyjny, w skład którego wchodzą opiekunka małoletniego, położna/pielęgniarka, dyrektor oraz inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu małoletniego lub o małoletnim (dalej określani jako Zespół Interwencyjny).

- Zespół Interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone na podstawie opisu sporządzonego przez opiekunkę oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu informacji.

- W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, powołanie Zespołu jest obligatoryjne. Zespół Interwencyjny wzywa opiekunów małoletniego na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

1.5 Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany przez opiekunkę/położną/pielęgniarkę opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

- Opiekunka/położna/pielęgniarka informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty" – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
- Po poinformowaniu opiekunów przez opiekunkę/położną/pielęgniarkę – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor placówki składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta–A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
- Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
- W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

1.6 W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 4.

- Kartę załącza się do teczki małoletniego.

Obszar: Procedury dotyczące bezpieczeństwa dzieci podczas ich pobytu w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

Wprowadzenie procedur bezpieczeństwa dzieci w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich wynikają z troski o zdrowie i bezpieczeństwo każdego dziecka objętego opieką naszej placówki. Pielęgniarka, opiekunowie muszą być świadomi odpowiedzialności za życie i zdrowie dzieci, jaka na nich spoczywa. Troska o bezpieczeństwo wychowanków powinna być priorytetem wszelkich ich działań. Pielęgniarka, opiekunowie muszą mieć świadomość, że odpowiadają za zdrowie i życie dzieci, a w przypadku ich narażenia poniosą za to pełną odpowiedzialność dyscyplinarną. W sytuacjach trudnych oraz zagrażających bezpieczeństwu dziecka pielęgniarki, opiekunowie i pozostały personel żłobka są zobowiązani postępować zgodnie z przyjętymi procedurami. Rodzice zobowiązani są znać i przestrzegać postanowienia niniejszego dokumentu.

I. Procedura – dotyczy przyprowadzania i odbierania dzieci ze żłobka.

1. Za bezpieczeństwo dzieci w drodze do żłobka i ze żłobka odpowiadają rodzice (prawni opiekunowie).
2. Rodzice osobiście powierzają dziecko pielęgniarce, opiekunowi.
3. Pielęgniarka, opiekun bierze pełną odpowiedzialność za dziecko od momentu jego wejścia do sali.
4. Rodzice mają obowiązek przyprowadzać do żłobka dziecko zdrowe. Wszelkie dolegliwości dziecka zobowiązani są zgłaszać pielęgniarce, opiekunowi i udzielać wyczerpujących informacji na ten temat.
5. Pielęgniarka, opiekun ma prawo odmówić przyjęcia dziecka, jeśli jego stan sugeruje, że nie jest ono zdrowe.
6. Pielęgniarka, opiekun ma prawo dokonać pomiaru temperatury dziecka. W przypadku, kiedy temperatura dziecka wskazuje na stan podgorączkowy lub chorobowy pielęgniarka odmawia przyjęcia dziecka do żłobka.
7. Dziecko należy przyprowadzać do żłobka do godz.8.00 lub dowolnym czasie, po uprzednim poinformowaniu żłobka o późniejszym przybyciu dziecka.
8. Wydawanie dzieci innym osobom niż rodzice/prawni opiekunowie i osoby wskazane w karcie zgłoszenia dziecka do żłobka może nastąpić tylko w przypadku pisemnego upoważnienia podpisanego przez rodziców.
9. Pielęgniarka, opiekunowie dzieci w razie najmniejszych wątpliwości ma obowiązek sprawdzić zgodność danych osoby odbierającej dziecka ze żłobka z dokumentem tożsamości.
10. Żłobek nie wydaje dzieci osobom niepełnoletnim.

II. Procedura – dotyczy przypadku, gdy pielęgniarka, opiekun podejrzewa, że dziecka ze żłobka chce odebrać rodzic/opiekun prawny będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Pielęgniarka, opiekun nie wydaje dziecka i powiadamia dyrektora żłobka.
2. Zawiadamia o zaistniałym fakcie drugiego rodzica/prawnego opiekuna lub inną osobę upoważnioną przez rodziców do odebrania dziecka ze żłobka.
3. W przypadku odmowy odebrania dziecka przez inne osoby upoważnione do odbioru

dziecka pielęgniarka, opiekun lub dyrektor powiadamia o zaistniałej sytuacji policję.
4. Po zdarzeniu dyrektor przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje rodziców do przestrzegania zasad określonych w procedurach bezpieczeństwa.
5. Po zakończeniu działań interwencyjnych dotyczących zaistniałego zdarzenia sporządza się notatkę służbową.
6. Jeżeli w/w sytuacja powtarza się dyrektor zobowiązany jest powiadomić Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich i powiadomić rodziców o podjętych działaniach.

III. Procedura – dotyczy przypadku, gdy dziecko nie zostanie odebrane ze żłobka.
1. Jeżeli dziecko nie zostanie odebrane ze żłobka w godzinach otwarcia placówki, pielęgniarka, opiekunowie powiadamiają o tym fakcie dyrektora żłobka.
2. W przypadku nieodebrania przez rodziców dziecka ze żłobka – najpóźniej do godziny zakończenia pracy placówki i niemożnością skontaktowania się z rodzicami (prawnymi opiekunami), pracownik żłobka zawiadamia policję.
3. Pielęgniarka, opiekunowie sporządzają po zdarzeniu notatkę służbową, którą przekazują dyrektorowi.
4. Po zdarzeniu dyrektor przeprowadza rozmowę i rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka w celu wyjaśnienia sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania prawa obowiązującego w żłobku.
5. Jeśli przypadki nie odbierania dziecka ze żłobka powtarzają się, dyrektor zobowiązany jest powiadomić Sąd Rodzinny i poinformować rodziców/prawnych opiekunów o podjętych działaniach.

IV. Procedura – dotyczy przypadku odbierania dziecka ze żłobka przez rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub wolnym związku.
1. Pielęgniarka, opiekun wydaje dziecko każdemu z rodziców, jeśli ma on zachowane prawa rodzicielskie, o ile postanowienie Sądu nie stanowi inaczej.
2. Jeśli do żłobka zostanie dostarczone postanowienie Sądu o sposobie sprawowania przez rodziców opieki nad dzieckiem, pielęgniarka, opiekunowie postępują zgodnie z tym postanowieniem.
3. O każdej próbuje odebrania dziecka przez rodzica/opiekuna nieuprawnionego do odbioru, pielęgniarka, opiekunowie powiadamiają dyrektora żłobka i rodzica/opiekuna sprawującego opiekę nad dzieckiem.
4. W sytuacji, kiedy oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską a mimo to na terenie żłobka dochodzi między nimi do sporów o odbiór dziecka, np. kłótnie rodziców, wyrywanie sobie dziecka, itp. pielęgniarka, opiekunowie lub dyrektor powiadamia policję.

V. Procedura – dotyczy przypadku, gdy na terenie żłobka zdarzy się dziecku nieszczęśliwy wypadek.
1. Pielęgniarka, opiekunowie zobowiązani są zapewnić dziecku opiekę i udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej.
2. Jeśli zachodzi konieczność wezwać lekarza.
3. Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów dziecka.
4. W razie wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik niezwłocznie powiadamia o wypadku rodziców/prawnych

opiekunów, dyrektora oraz prokuraturę.
5. Pielęgniarka, opiekunowie sporządzają notatkę służbową, w której opisują przebieg zdarzenia.

VI. Procedura – dotyczy wyjścia dzieci na taras lub teren żłobka.
1. Pielęgniarka i opiekunowie od pierwszych dni września, podczas pobytu dzieci na terenie czuwają nad bezpieczeństwem dzieci, prowadzą kontrolowane poczucie swobody dzieci.
2. W czasie pobytu na placu zabaw nie przewiduje się możliwości gromadzenia opiekunów w jednym miejscu. Opiekunowie powinni być w bezpośrednim kontakcie z dziećmi i przebywać w miejscach największych zagrożeń.
3. Pielęgniarka lub opiekun mają obowiązek sprawdzić, czy wszystkie balustrady/ogrodzenie są odpowiednio zabezpieczone.

DYREKTOR
mgr Jolanta Korba

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

.....

Miejscowość, data

OŚWIADCZENIE OPIEKUNA MAŁOLETNIEGO O ZAPOZNANIU SIĘ Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH W SAMORZĄDOWYM ŻŁOBKU W KOSTOMŁOTACH DRUGICH

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

L.p.	Imię i nazwisko małoletniego	Podpis rodzica

Złącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

.....

miejscowość, data

OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH W SAMORZĄDOWYM ŻŁOBKU W KOSTOMŁOTACH DRUGICH

Ja, ...

oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....

podpis

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

.....

miejscowość, data

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja, ...

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

Podpis

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA
W SAMORZĄDOWYM ŻŁOBKU
W KOSTOMŁOTACH DRUGICH

<table>
<tr><td colspan="3">Imię i nazwisko małoletniego:</td></tr>
<tr><td>Przyczyna interwencji
(forma krzywdzenia)</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Osoba zgłaszająca interwencję</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Opis działań podjętych przez opiekunkę/położną/pielęgniarkę</td><td>Data</td><td>Działanie</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Spotkania z opiekunami małoletniego</td><td>Data</td><td>Działanie</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie policji Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania żłobka, działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony Małoletnich w Samorządowym Żłobku w Kostomłotach Drugich

Żywienie jest ważnym elementem warunkującym zdrowie i prawidłowy rozwój dziecka. Podkreślany przez WHO (World Health Organization) fakt, że stan zdrowia aż w 70% zależy od czynników środowiskowych, uzasadnia twierdzenie, iż prawidłowe żywienie jest najwłaściwszym rodzajem profilaktyki wielu schorzeń. Właściwe żywienie musi zaspokajać zapotrzebowanie organizmu na substancje energetyczne, poszczególne składniki odżywcze (białka, tłuszcze, węglowodany) oraz powinno opierać się na spożywaniu produktów zgodnie z tzw. piramidą żywieniową.

Potrzeby żywieniowe dzieci – zapotrzebowanie na energię, podstawowe składniki pokarmowe i płyny – zmieniają się zgodnie z tempem wzrastania i aktywnością fizyczną. Prawidłowe żywienie warunkuje harmonijny wzrost i dojrzewanie, dobre samopoczucie, sprawność fizyczną oraz zdolność do nauki. Dzięki odpowiednio zbilansowanej diecie organizm jest nie tylko chroniony przed niedoborami pokarmowymi, ale także zmniejsza się ryzyko wystąpienia wielu chorób powstających na tle wadliwego żywienia.

- Dzienny jadłospis zawiera wypisane alergeny oraz składniki pokarmowe.
- Zapewnia się urozmaicenie jadłospisu, stopniowo wprowadza się i przyzwyczaja się dzieci do nowych produktów.
- Zapewnia się różnorodność posiłków pod względem doboru produktów i ich konsystencji.
- Zapewnia się różnorodność barwy, smaku i zapachu podczas komponowania posiłków, tak by posiłki były atrakcyjne dla dzieci nie tylko odżywczo, ale również smakowo i wizualnie.
- W żywieniu małych dzieci (do końca 2 roku życia) nie stosuje się diety z ograniczeniem tłuszczu i cholesterolu.
- Należy unikać nadmiernego rozdrobnienia produktów (przecierania i miksowania).
- Sposób żywienia uwzględnia urozmaicony asortyment produktów z każdej grupy (np.: kasze, ryże, makarony, pieczywo itp.).
- W tworzeniu jadłospisu uwzględnia się sezonowość produktów (warzywa i owoce) i ich występowanie w naszej strefie klimatycznej.
- Posiłki podstawowe zawierają produkty białkowe pochodzenia zwierzęcego oraz odpowiednią ilość błonnika pokarmowego.
- Mięso drobiowe jest spożywane dwa, trzy razy w tygodniu, natomiast ryby – raz, dwa razy w tygodniu.

- Warzywa i owoce są podawane dzieciom w postaci gotowanej i na surowo.
- Potrawy powinny być lekkostrawne i przygotowane z uwzględnieniem wszystkich dozwolonych technik obróbki.
- Potrawy przyprawia się stosując zioła i delikatne przyprawy jako alternatywę dla soli i cukru.
- Do picia podaje się wodę nisko mineralizowaną, źródlaną, herbaty ziołowe, owocowe, soki owocowe oraz kompoty owocowe bez cukru.